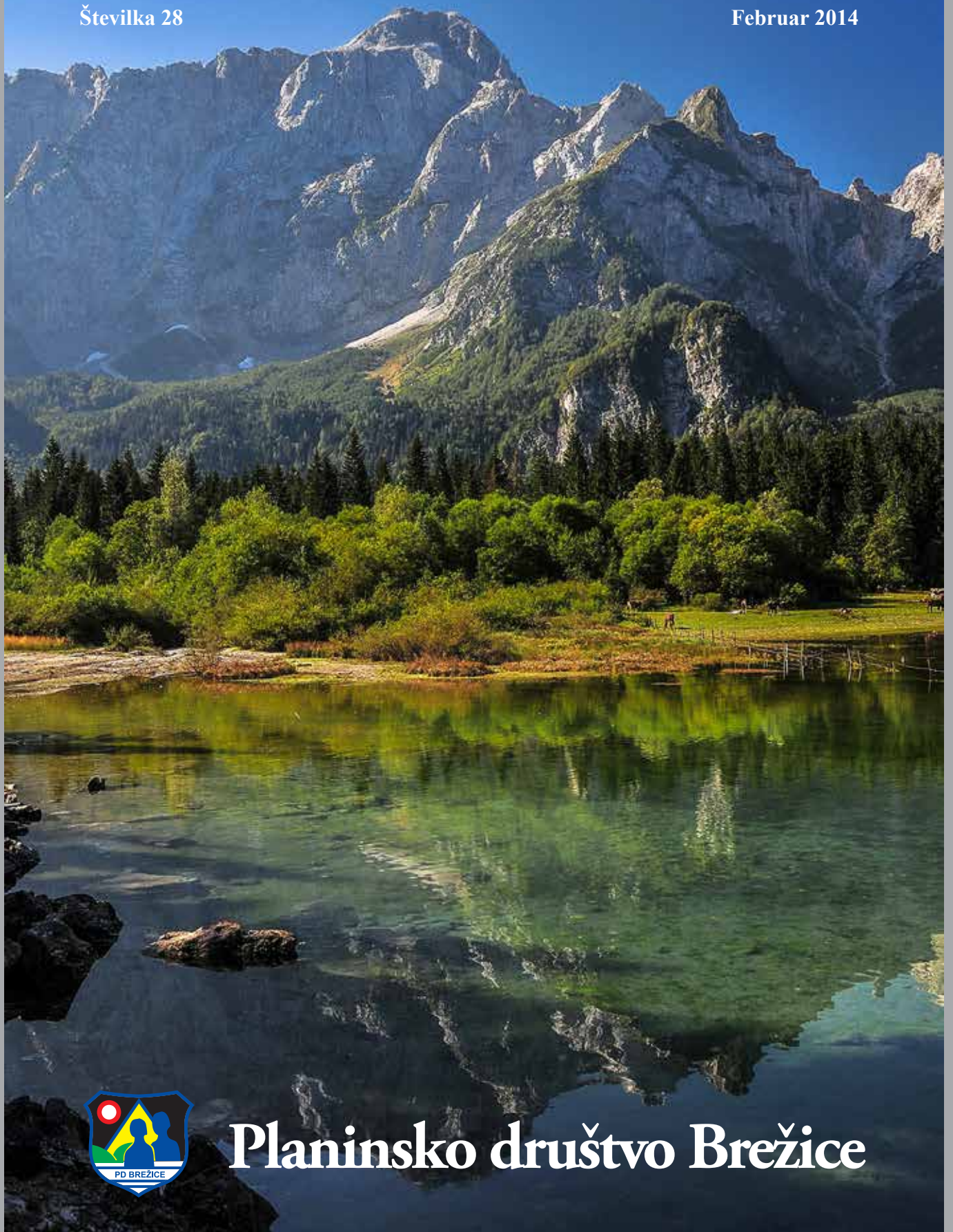

PLANINSKI UTRINKI

Številka 28

Februar 2014

Planinsko društvo Brežice

UVODNIK

POROČILA O DELU V LETU 2013

- Poročilo predsednika
- Poročilo tajnice
- Poročilo skupine Torkarji
- Poročilo vodniškega odseka
- Poročilo markacistov
- Poročilo naravovarstvenega odseka
- Poročilo o planinskih večerih
- Poročilo o otroškem taboru
- Poročilo o družinskem taboru
- Poročilo blagajničarke

PRIZNANJA ZA LETO 2013

INTERVJU

- Tone Hribar

UTRINKI

- Izposojena tema - Julius Kugy
- Ivana Vatovec – Pomladna pesem
- Jože Dobnik – Lepi trenutki z brežiškimi planinci
- Katja Prah – Po slovenjegoriški poti
- Tone Jesenko - 29. pohod po BPP
- Irena Mlakar - Na martinovo
- Vlado Ajlec – Jesen na Šentvidu
- 8. pohod po Poti slovenskega tolarja

UTRINKI S POTI PO TUJIH GORAH

- Ivan Tomše – Samotna Strma peč
- Katja Prah – Na Velebitu s Celjani
- Darja Gramc – Pohod na Säuleck
- Danica Fux – Z Zvonetom Šerugo na Filipinih
- Dobrila Lorenci – Camino miru in spokoja
- John Boyd - Vzpon na goro Whitney
- John Boyd – Po jeklenicah na Half Dome

NARAVOVARSTVENI UTRINKI

- Branko Brečko – Metulji na naših poteh
- Laura Ruch – Z Dušanom po kozjanskih travnikih

V SPOMIN

TO IN ONO

- Ali poznate višinsko bolezen?
- Šentviška statistika

PROGRAM DELA ZA LETO 2014

- Program načrtovanih izletov in drugih dogodkov
- Program izletov Torkarjev
- Delo odsekov
- Navodila za udeležbo na izletih
- Vodniki PZS
- Koledar aktivnosti širšega pomena
- Članarina in kategorije članstva
- Ugodnosti članov planinskih društev

Pogled z Bohorja na večerni Snežnik Foto Dušan Klenovšek

Spoštovani planinke in planinci!

Za nami je planinskih dogodkov polno leto 2013. Predvsem dva velika sta ga zaznamovala: 120 let Planinske zveze Slovenije in 60 let Slovenske planinske poti.

Nanju se je v skoraj vseh planinskih društvih navezala še vrsta priložnostnih pohodov, razstav, proslav. Judi v našem. A tudi leto 2014 prinaša razgibanost v planinske vrste, saj čas teče naprej in z njim prihajajo novi pogledi, programi, izzivi.

Kaj želim povedati? Da uredniški odbor dela že celih deset let. Se tudi vam dozdeva, da bi bil čas za zamenjavo, čas za spremembo? Uzemite to vprašanje kot poziv, da se javite ali pa sporočite ime Njega ali Nje, ki bi bil voljan prevzeti delo urednice in opravil, ki so potrebna, da vsakega februarja izide to naše društveno glasilo. Da bi nov uredniški odbor poskrbel za nov zagon, za novo podobo.

28. številka Planinskih utrinkov, ki jo imate v rokah, je, tako upam, dovolj zanimiva, da jo boste radi prelistali in tudi prebrali. Usak prispevek je svojstven izsek doživljanja planin, gora, razmišljanj, popotniških vtisov. Morda se vas bo dotaknilo in vas ganilo pismo gospoda Dobnika. Kot je mene. Judi fotografiji so spet poskrbeli za lepe posnetke. Seveda sta zastopani nujni rubriki: poročila za nazaj in program za naprej. Oboje je pomembno dokumentarno gradivo. Pa še kak koristen podatek boste našli.

Hvala vsem, ki ste s prispevki sodelovali pri nastajanju te številke in vseh prejšnjih, ki sem jih uredila. Hvala tudi članom uredniškega odbora.

Milena Jesenko

Poročilo predsednika

Tone Jesenko

Pester program dela, ki smo ga sprejeli na zboru članov 15. februarja 2013, smo skoraj v celoti uresničili. O posameznih področjih v Planinskih utrinkih pišejo tajnica društva, vodje odsekov, računovodkinja in vodje drugih organov, zato bom sam izpostavil le nekatere podatke, ki dopolnjujejo njihova poročila.

Na zadnjem občnem zboru smo sprejeli **Pravila društva**, tako da so usklajena tako z novim Statutom PZS kot z zadnjo novelo Zakona o društvih iz leta 2011. Planinsko društvo Brežice je vpisano v register društev pri Upravi enoti Brežice in v Poslovni register Slovenije.

V letu 2013 je imelo društvo **462 članov s plačano članarino**. Nadaljuje se trend preteklih nekaj let: število odraslih članov narašča, upada pa število članov mladinskih skupin.

V letu 2013 so se v uporabo postopoma uvajale **nove izkaznice PZS**, najprej za A in A+ člane. Z novo izkaznico želimo v PZS izkoristiti možnosti, ki jih nudi novejša tehnologija. Izkaznica poleg zapisa podatkov člana v klasičnem načinu vsebuje tudi zapis v QR in črtni kodi ter zapis v elektronskem čipu. S tem bomo v prihodnosti lahko uvedli enostavnejše včlanjevanje članstva, enostavnejšo prijavo nočitev v kočah in lažje uveljavljanje drugih članskih ugodnosti. V letošnjem letu boste prejeli nove članske izkaznice tudi B, B1 in S+Š člani. Stroške izdaje novih izkaznic krije PZS.

Usposabljanj, ki so pogoj za pridobitev vodniške licence, so se udeležili 4 vodniki – eden v snežnih, trije pa v kopnih razmerah. Veseli smo, da se je povečala ekipa markacistov, ki zagotavljajo redno vzdrževanje planinskih poti: **Zdravko Gregl** je postal **markacist pripravnik**.

Varno smo opravili **99 izletov** v različnih skupinah, všteti so izleti iz osnovnega programa, izleti skupine upokojencev – Torkarjev, izleti mladih planincev, izleti na taborih in izleti skupine na Upravni enoti Brežice. Iz osnovnega programa je bilo izvedenih tudi 5 dvodnevni tur, kar 17 pa jih je odpadlo zaradi slabega vremena ali pa premalo prijav. Pri izvedbi nekaterih tur so sodelovali tudi vodniki iz prijateljskih društev PD PT Ljubljana, PD Litija, PD **Škofja Loka** in iz PD **Zavod za zdravstveno varstvo Celje**.

Mladinski odsek je marca na čajanki v OŠ Artiče podelil planinske znake mladim članom. Hodili so po zasavskih hribih in bili na Vremščici. Na Mrzlici so se v velikem številu udeležili srečanja mladih planincev MDO Zasavje.

Uspešno smo opravili **tradicionalne pohode**, ki se jih udeležujejo tudi številni planinci iz drugih planinskih društev. Sodelovali smo s Športno zvezo Brežice in bili

odgovorni organizatorji 37. pohoda Po poteh Brežiške čete.

Izjemno veseli smo, da je bila v preteklem letu dobra udeležba na **obeh taborih**. Hvaležni smo vodjem **Nataliji Vahčić, Nuši Vanič, Tonetu Hribarju, Franciju Kržanu in Nuši Hribar**, ki so žrtvovali svoj čas in znanje, da sta oba tabora v zadovoljstvo udeležencev uspela.

Spomladi je bila izvedena **mala planinska šola** za učence 5. razredov OŠ Brežice, ki so jo nadaljevali v začetku maja na Vojskem nad Idrijo. Jeseni pa smo pričeli s **planinsko šolo za odrasle**.

Opravili smo **čistilno akcijo** po planinskih poteh na območju občine Brežice. Spomladanske čistilne akcije se je udeležilo 23 članov.

Sodelovali smo s **pobratenim društvom Pošta in Telekom Ljubljana**: aprila smo bili na skupnem pohodu po Slovenjgoriški poti, »Torkarji« so bili v maju gostitelji tradicionalnega srečanja s seniorji, jeseni pa smo skupaj še martinovali.

Odbor za priznanja se je sestel dvakrat in oblikoval predloge za priznanja MDO in društvena priznanja.

Opravili smo še celo vrsto **drugih nujnih nalog**, kot so: pobiranje članarine in urejanje centralne evidence članstva, prijave na razpise za pridobitev javnih sredstev, iskanje sponzorjev in donatorjev, nabava strokovne literature ...

Z veseljem smo **vodili skupine iz drugih planinskih društev** po naših planinskih poteh, s čimer smo prispevali k turistični promociji naših krajev.

Za delo v preteklem letu se najiskrenejše zahvaljujem vsem našim prostovoljcem - članom upravnega in nadzornega odbora, vodjem odsekov, sekcij, odborov, skupin in praporščakoma. Zahvala pa gre tudi vam, spoštovani planinke in planinci, saj smo le skupaj lahko uresničevali program društva, negovali vrednote planinstva, skrbeli za promocijo zdravega načina življenja in krepitev skrbi za neokrnjeno naravo.

Na straži Foto Tine Vimpolšek

Poročilo tajnice – aktivnosti upravnega odbora

Iz obširnega in natančnega poročila tajnice mag. Monike Vovk za Utrinke povzemamo le najpomembnejše aktivnosti upravnega odbora v letu 2013.

Redni letni zbor članov Planinskega društva Brežice je bil izveden 15. 2. 2013, bil je volilni in člani ste odločili, da bodo v mandatnem obdobju 2013 – 2017 društvo vodili:

1. **Tone Jesenko**, predsednik, ki je hkrati tudi zakoniti zastopnik društva,
2. **Danica Fux**, podpredsednica, ki je hkrati tudi druga zakonita zastopnica društva,
3. **Monika Volk**, tajnica,
4. **Vera Polak**, blagajničarka,
5. **Tone Hribar**, načelnik Vodniškega odseka,
6. **Nuša Vanič**, načelnica Mladinskega odseka, hkrati skrbi za koordinacijo dela planinskih skupin na osnovnih šolah,
7. **Marjan Rovan**, načelnik Odseka markacistov, gospodar in hkrati vodja skupine upokojencev,
8. **Olga Kržan**, načelnica Odseka za varstvo gorske narave,
9. **Katjuša Okrošek**, pomočnica načelnice Odseka za varstvo gorske narave in hkrati pomočnica pri vodenju mladinskih skupin na osnovnih šolah,
10. **Irena Suša**, zadolžena za organizacijo planinskih večerov in javnost dela društva,
11. **Jožica Dražil**, zadolžena za evidenco članstva društva.

Nadzorni odbor v mandatnem obdobju 2013 – 2017 sestavljajo:

1. Ivan Veble, predsednik
2. Jožica Šmajgl, članica
3. Marija Zupančič, članica

V častnem razsodišču pa so:

1. Miha Škrlec, predsednik
2. Franc Kržan, član
3. Jožica Srpčič, članica

Funkcijo praporščaka v mandatnem obdobju 2013 – 2017 še naprej opravlja **Marjan Rovan**, za namestnika praporščaka pa je bil določen **Jože Molan**. Delo glavnega administratorja oz. informatika je zaupano **Jožetu Lovenjaku**, računovodske zadeve vodi **Nevenka Baškovič**. V odbor za priznanja pri PD Brežice so bili imenovani kot predsednica **Marija Veble in** kot člana **Francka Pečnik in Tone Jesenko**.

Odbor za članstvo, **Jožica Dražil, Laura Rueh, Jožica Srpčič, Nuša Vanič in Tone Jesenko**, pa si je prizadeval za povečanje članstva in skrbel za pobiranje članarine.

Vodstvo in člani UO so sodelovali pri organizaciji izvedbe 9 tradicionalnih pohodov oz. akcij PD Brežice. Tako so se udeležili:

- 22. 3. 2013 čistilne akcije na delu Brežiške poti od Čateža preko Sv. Vida in Golega Cirnika do Globočic in od Volčja do Sromelj;
- 24. 3. 2013 **29. pohoda po Brežiški planinski poti;**
- 9. 6. 2013 pohoda po **Brežiški planinski** poti v okviru Brežiškega športnega vikenda;
- 27. 6. 2013 – 30. 6. 2013 **otroškega tabora v Loki pod Raduho;**
- 6. 7. 2013 – 13. 7. 2013 **družinskega tabora v Logarski dolini;**
- 26. 10. 2013 **37. pohoda Po poteh Brežiške čete;**
- 10. 11. 2013 **31. Martinovega pohoda** in martinovanja;
- 21. 12. 2013 **20. nočnega pohoda na Goli Cirknik;**
- 11. 1. 2014 **8. pohoda po Poti slovenskega tolarja.**

Člani UO so se udeleževali planinskih večerov, o katerih poročata v nadaljevanju vodji.

Predsednik PZS ob 60-letnici SPP Foto Tone Jesenko

Navajamo še nekaj drugih pomembnejših aktivnosti članov UO:

- **13. 1. 2013** udeležba na Zboru markacistov PZS MDO PD Zasavja na Jančah;
- **26. 1. 2013** udeležba na Zboru markacistov PZS v ICZR na Igu;
- **23. 2. 2013** udeležba na zboru delegatov Komisije za varstvo gorske narave PZS na Igu
- **27. 2. 2013** udeležba na slavnostni akademiji Planinske zveze Slovenije ob 120. letnici ustanovitve Slovenskega planinskega društva;
- **2. 3. 2013** udeležba (načelnice MO Nuše Vanič) na čajanki v OŠ Artiče, organizirani za člane planinskih skupin na OŠ;
- **12. 3. 2013** udeležba v prostorih OŠ Brežice na izobraževanju o delu v računalniškem programu Naveza PZS za vodenje članstva;
- **8. 4. 2013** udeležba na posvetu o prijavi javnih

prireditve, ki je bil v sejni sobi Upravne enote Brežice ob sodelovanju Upravne enote Brežice, Policije, NVO Prstan, Občine Brežice in SAZAS-a;

- **12. 4. 2013** udeležba na skupščini PZS v Celju;
- **20. 4. 2013** sodelovanje v športni dvorani v Brežicah na tekmovanju v športnem plezanju - prvenstvo mladih športnih plezalcev Slovenije – vzhodna liga (soorganizacija s Posavskim alpinističnim klubom);
- **21. 4. 2013** udeležba na naravovarstvenem izletu v deželo kozolcev v Šentrupert v organizaciji MDO zasavskih in posavskih planinskih društev;
- **11. 5. 2013** sodelovanje na XIX. regijskem preverjanju usposobljenosti ekip prve pomoči v Brežicah;
- **23. 5. 2013** udeležba na srečanju starejših planincev na Bohorju;
- **26. 5. 2013** udeležba predsednika PD na Dnevu hrvaških planincev v Vodicach, Hrvaška;
- **15. 6. 2013** udeležba na Dnevu slovenskih planincev in 2. zboru praporščakov v Kamniški Bistrici;
- **22. 6. 2013** udeležba na Pohodu po okupacijski meji v organizaciji KS Velika Dolina;
- **29. 6. 2013** udeležba na slavnostni prireditvi ob 60-letnici PD Rimske Toplice;
- **5. 10. 2013** udeležba na Srečanju mladih planincev v organizaciji MDO zasavskih in posavskih planinskih društev na Mrzlici;
- **8. 9. 2013** udeležba na 46. srečanju planincev Pošte in Telekomu Ljubljana in ob 60. obletnici Poštarskega doma na Vršiču;
- **27. 10. 2013** udeležba na 7. Sudnikovem pohodu v organizaciji HPD Japetić Samobor, Hrvaška, ki je bil organiziran ob 90. letnici društva;
- **23. 11. 2013** udeležba na Zboru vodnikov PZS v ICZR na Igu.

Člani UO so se v letu 2013 **udeležili 14 letnih zborov članov sosednjih in prijateljskih planinskih društev iz Slovenije in Hrvaške.**

Predsednik **Tone Jesenko** se je redno udeleževal **mesečnih sej MDO zasavskih in posavskih planinskih društev**, v času njegove odsotnosti pa kdo drug od članov UO. O obravnavanih vsebinah na sejah je redno poročal na sejah UO PD Brežice, kar izhaja iz zapisnikov.

Predsednik se je kot podpredsednik PZS redno udeleževal **vseh aktivnosti PZS** in o njih poročal na sejah UO PD Brežice. Posameznih aktivnosti PZS so se udeleževali tudi ostali člani UO oz. PD Brežice.

Vzpostavljena je bila **nova spletna stran <http://pdbrežice.si>**, za ažuriranje katere skrbita podpredsednica **Danica Fux** in informatik društva **Jože Lovenjak**.

Za volitve v organe PZS in MDO za mandatno obdobje 2014 – 2018 smo podprli kandidature Boruta Vukoviča za predsednika MDO in Boruta Rotovnika za predsednika PZS ter Toneta Jesenka za podpredsednika PZS.

Jeseni 2013 smo začeli s **planinsko šolo**, udeleženci so bili še na izpopolnjevanju na Bohorju. Pri izvedbi PŠ sodelujejo: Danica Fux, ki jo tudi vodi, Tone Hribar, Tone Jesenko, Andreja Ogorevc, Katjuša Okrošek, Marija Veble, Tine Vimpolšek, Tončka Tokić in Ivan Tomše.

Mala planinska šola je bila opravljena 22. 4. 2013 v OŠ Brežice za učence 5. razreda. Posamezne teme so predstavili Danica Fux, Tone Jesenko, Andreja Matijevc in Tine Vimpolšek.

Člani UO so na željo lastnika stavbe ob pomoči ostalih članov PD 30. 11. 2013 izpraznili društveno skladišče v zaklonišču nekdanjega dijaškega doma v Brežicah in stvari preselili v 3. nadstropje tega objekta.

V letu 2013 nabav nove planinske opreme zaradi pomanjkanja denarja ni bilo. Je pa MO PD Brežice od Adija Broda prejel donacijo električne omarice z varovalkami in kabli, kar potrebujemo v planinskih taborih.

Vršič - delegacija PDB na 60-letnici PD PT Foto Tone Jesenko

Poročilo skupine Torkarji

Jožica Srpčič

Program za leto 2013 smo v celoti uresničili. Tu in tam nam je ponagajalo vreme, pa smo turo prilagodili; če je bilo potrebno, smo hodili tudi z odprtimi dežniki. Zaradi kar nekaj deževnih torkov je bila poprečna udeležba 38 udeležencev na izlet, skupina pa šteje 67 članov.

Spet smo prehodili bližnjo in daljno okolico. Obiskali smo vrhove Zasavja, Orlice, Gorjancev. Z avtobusom smo se odpeljali do Iškega Vintgarja in se povzpeli na Krim. Z Brezovice pri Črmošnjicah smo se sprehodili na Mirno goro, kjer smo bili prijetno presenečeni nad gostoljubnostjo osebja. Pot navzdol nas je vodila mimo Gač. Nepozaben je dvodnevni izlet na Komno in Triglavska jezera, ki se ga je udeležilo kar 19 torkarjev, vodil pa ga je, seveda, naš Marjan Rovani.

Poskrbeli smo za družabno življenje. Na Ivkovi domačiji na Osredku smo pripravili pustovanje, tu smo praznovali tudi vse rojstne dneve. Maja smo se v Šentjanžu udeležili srečanja društev upokojencev Posavja.

Zaključni pohod smo imeli tokrat na Planino nad Podbočjem. Gospa Lidija nam je v svojem gostišču pripravila okusen prigrizek, po njem pa smo naredili pregled opravljenih pohodov v letu 2013 in razglasili najzvestejše torkarske pohodnike leta, to so:

1. mesto – Zinka Rožman, bila je na vseh 41 pohodih,
2. mesto – Marjan Rovani, bil je na 39 pohodih,
3. mesto – Frida Perkman in Darinka Suša, bili sta na 38 pohodih.

Za prijetno vzdušje je poskrbel Jože Bračun s svojo harmoniko, ki smo ji s petjem pritegnili vsi.

Leto 2013 je bilo za našo skupino srečno tudi zato, ker ni bilo na poti nobenih poškodb. Zavedanje, da ves čas skrbimo za svoje zdravje in dobre medsebojne odnose nas navdaja s še večjim zadovoljstvom. Hvaležni smo našemu vodji Marjanu Rovani in njegovim ožjim pomočnikom, tako »kuharju« Rudiju Kelencu, »šefu omizja« Niku Perkmanu in harmonikarju Jožetu.

Marjan, Darinka, Zinka in Frida Foto Meho Tokić

Na Mirni gori Foto Tine Vimpolšek

Torkarji se ne bojijo vode Foto Vlado Ajlec

Poročilo vodniškega odseka

Tone Hribar

Koliko tur, izletov, pohodov, taborov in drugih aktivnosti smo opravili v letu 2013, niti ne vem, je pa to razvidno iz raznih člankov v utrinkih. Pomembno je, da smo vse izpeljali varno in brez nezgod. Veliko ur prostovoljnega dela je bilo potrebnih, pa ne samo za neposredno vodenje na izletih, ampak še prej pri pripravi, organizaciji in na izobraževanju. Zato se zahvaljujem vsem vodnikom in drugim, ki ste nam pomagali pri izvedbi programa.

Pred nami je že nov plan izletov in pohodov, ki je nastal v sodelovanju med vodniki in udeleženci izletov. Upam, da ga bomo v čim večji meri tudi uresničili, pri čemer bomo sledili glavnemu cilju – da se vsi zdravi in celi vrnemo domov, polni novih doživetij in znanj, pa tudi telesno okrepljeni in seveda radostni.

Na vrhu Rodice pa žig Foto Tine Vimpolšek

Z Vogla na Črno prst Foto Tine Vimpolšek

Poročilo o delu markacistov

Martin Slovenec

Markacisti PD Brežice Marjan Rovani, Martin Slovenec, Milan Tomič, Mehemed Tokić in članica PD Brežice Dobrila Lorenci smo v letu 2013 skrbeli za najnujnejša dela na planinskih poteh na kranjski in štajerski strani. Opravili smo 83 učinkovitih delovnih ur in prevozili 268 km. V letu 2014 se nam bo pridružil pripravnik markacist Gregl Zdravko iz Sel pri Dobovi, ki je že uspešno opravil tečaj za markacista PZS.

Postavili smo panoje na Poti kozjanskih borcev, in sicer na začetku poti na Banovi domačiji v Artičah in na koncu poti na Bizeljskem, na njih so vrisane tudi ostale planinske poti na tem območju. Na železniški postaji Brežice smo na fasadi pritrdili obvestilo o naših planinskih poteh za tiste pohodnike, ki prispejo k nam z vlakom. Marjan Rovani je izdelal

dve planinski omarici za žige in dnevničke in jih namestil pri »Martinovih« v Globočicah in pri hiši Mimice Grmšek v Pečicah. Nadomestili smo uničene in ukradene žige. Največ dela je bilo opravljenega pri vzdrževanju in čiščenju vseh planinskih poti in obnovi markacij že pred spomladanskim pohodom na Veliki Cirknik. Za 37. pohod Po poteh Brežiške čete smo oktobra iz Pečic trasirali daljšo pot v Gorjane in krajšo krožno pot mimo gradu Podsreda.

Markacist mora vsakih pet let opraviti dodatno licenčno usposabljanje za opravljanje strokovnega dela na področju planinskih poti. Pogoj je, da je bil v petih letih aktiven najmanj na petih akcijah. Markacist ne more podaljšati licence brez opravljenega licenčnega usposabljanja.

Poročilo o delu naravovarstvenega odseka

Olga Kržan

Naravovarstveni odsek vsako leto organizira dva izleta in čistilno akcijo skupaj z markacisti. Letos smo očistili celotno Brežiško planinsko: Čatež - Šentvid - Žejno - Veliki Cirk - Globočice - Mrzlava vas - Čatež. Na štajerski strani pa so člani planinske skupine z Upravne enote Brežice očistili Pot kozjanskih borcev na odseku Artiče - Volčje - Sromlje - Silovec. Opažamo, da je vsako leto manj smeti. Akcije se je udeležilo 23 planincev.

V začetku maja je bil poučni izlet na Oslico. To je pogorje na območju Bohorja. Ta predel pa je znan po bujnem cvetju, ki nam ga je predstavil Dušan Klenovšek, profesor biologije in sodelavec Kozjanskega parka. Udeleženci so bili navdušeni in preživeli smo res lep dan. Na koncu pa nas je čakala malica na travniku na Oslici.

Septembra je čas za nabiranje gob. Tudi mi smo se podali na območje Črne mlake. Povabili smo velikega poznavalca gob in našega prijatelja iz PD Škofja Loka Franja Kopreka. Za orientacijo terena nam je priskočil na pomoč Jože Žagar., tudi ljubitelj in nabiralec gob.

Zvedeli smo marsikaj o gozdnih sadežih. Za zaključek pa nas je gostoljubno sprejela družina Senica.

Rastemo iz štora Foto Tine Vimpolšek

Poročilo o planinskih večerih

Danica Fux in Irena Suša

Potujte. Ne le da bi nekam prišli, temveč da bi veliko doživeli. Uberete lahko uhojene steze ali odkrivete nove pristane in srečujete nove, nepoznane ljudi. Ti bodo razširili vaša obzorja in vam dali priložnost za drugačen vdih.

Planinski večer Foto Meho Tokić

Zakorakali smo že v deveto leto naših večerov, pa so še vedno dobro obiskani, kar nas zavezuje, da tudi nov UO nadaljuje s to dejavnostjo. Zamenjali smo samo organizatorko večerov, tako je to dejavnost prevzela Irena Suša.

Potovanja iz različnih razlogov niso vsakomur dostopna, planinski večeri pa so, zato člani - in drugi - radi pridejo, uživajo v sliki in besedi ter se ob tem sprostijo. In kaj smo imeli na programu v letu 2013?

Januar

S planinskim večerom smo počastili 120. obletnico PZS in 60 let od vzpostavitve prve vezne poti na svetu, ki jo danes poznamo kot Slovensko planinsko pot. Skupaj s Knjižnico Brežice smo gostili Klemena Trilerja s Police pri Naklem, ki se že vrsto let ukvarja z vzdržljivostnimi športi. Je član slovenske turno-smučarske reprezentance, gorski tekač (KGT Papež) in ultramaratonec. V letu 2012 je v rekordnem času pretekel SPP. Od Maribora do Ankarana je potreboval 8 dni, 14 ur in 45 minut in s tem časom je popravil rekord iz leta 1983.

Februar

Gostili smo ekstremnega smučarja Jožeta Raušla iz Krškega, ki se vsako leto v marcu udeleži teka na smučeh od ruske meje čez Finsko do Švedske. To je najdaljši organiziran smučarski tek, imenovan Rajalta Rajalle Hiitho v dolžini 440 km. Temu ekstremnemu teku je dodal še tek po Laponski do Lofotov. Ne-pozaben večer.

Marec

Naša članica Milena Jesenko je predstavila potovanje po Mehiki, Gvatemali in Belizeju. Spoznali smo zgodovinske in geografske značilnosti vseh treh držav, predvsem pa življenje tamkajšnjih Aztekov in Majev, katerih bogato arhitekturno dediščino si danes ogledujejo turisti z vsega sveta, sami pa so še vedno ljudje z nižje stopnje socialne lestvice.

Milena vedno navduši poslušalce s svojim zanimivim pripovedovanjem, slike pa prispeva mož Tone.

September

S planinskimi večeri smo nadaljevali jeseni. Roman Zakšek, ki je del svojega življenja prebil na morju in ladjah, nam je o tem pripovedoval zelo zanimivo in doživeto.

Oktober

Doživetja s potovanja po Korziki je predstavila Vojka Rožman. Štirje člani našega planinskega društva so namreč v letu 2013 s kombijem potovali po tem zanimivem francoskem otoku, ki ga večinoma poznamo po Napoleonu Bonaparteju in najbrž še bolj po nesreči Adriinega letala.

November

Članici PDB Andreja Ogorevc in Dobrila Lorenci imata za seboj sijajen podvig: prehodili sta Camino. Kako jima je uspelo

premagati vse napore več sto kilometrov dolge romarsko-pohodniške poti sta predstavili tako živo, da se bo gotovo še kdo od nas podal nanjo.

December

Planinske večere v letu 2013 smo zaključili s prikazom potovanja Danice Fux po Filipinih. Lepe fotografije in zanimiva pripoved o življenju domačinov na filipinskih otokih sta nas popeljali v oddaljeno Azijo. Naravne lepote so nas spet prepričale, da je svet neskončno lep na vseh koncih zemeljske oble.

Planinski večeri so potekali v sejni sobi Upravne enote Brežice. Le ta nam je dala na voljo tudi tehnično opremo, za kar se načelniku Darku Bukovinskemu in Jožetu Lovenjaku planinci in ostali obiskovalci planinskih večerov iskreno zahvaljujemo.

Poročilo o otroškem taboru - Raduha 2013

Natalija Vabčič

Kaj kuba Nuša? Foto Natalija Vabčič

Tabor je potekal tako, kot smo si zastavili vsebino, vreme nam je služilo, večjih poškodb ni bilo. Prvi dan smo si ogledali planšarijo in planino Vodol, drugi dan smo se povzpeli na vrh Raduhe, tretji dan smo bili v Snežni jami in na orientacijskem

pohodu, zakurili smo taborni ogenj in se pogostili s pastirsko večerjo. Zadnji dan smo prehodili celo Logarsko dolino po naravoslovni učni poti in postavili piko na i v Domu planincev.

V deževnem času smo ustvarjali v koči, imeli bitko talentov, se navajali na hišni red in brali pravljice. Ob lepem vremenu smo igrali badminton, raziskovali naravo v okolici, se športno aktivirali na bližnjem balvanu...

Za vzpon na Raduho smo najeli vodnika iz tamkajšnjega planinskega društva, njihovega bivšega predsednika, obiskal nas je tudi vodnik s Senovega, Špelin dedek.

Vseh otrok je bilo 25. Imeli smo nekaj zapletov, ki pa smo jih uspeli s pravim pedagoškim pristopom razrešiti. Finančno smo zvožili z manjšim minusom, saj so nam v jami za vodnike zaračunali po 9 €, malo preveč sem nabavila materiala za ustvarjanje, a bo počakal za prihodnje izlete in druženja. Račun za prevoz je zato poravnalo Planinsko društvo Brežice.

Foto Natalija Vabčič

Poročilo o izvedbi družinskega planinskega tabora Logarska dolina, 6. do 13. julij 2013

Nuša Vanič

Že v začetku leta 2013 je PDB rezerviralo prostor pri Francu Plesniku v Logarski dolini. Tako smo se kar takoj lotili nujnih nalog, kamor sodijo najprej imenovanje vodstva tabora, takoj za tem pa sestava programa dela v taboru in objava vabila.

V vodstvo smo bili imenovani:

Nuša Vanič – vodja tabora,
Tone Hribar – tehnični vodja,
Franc Kržan – vodnik,
Kaja Rožman – animatorka,
Tomaž Vanič – ekonom,
Marija Špiler – kuharica.

Do konca maja smo prejeli 40 prijav, med katerimi sta bili dve novi družini, pet lanskih družin in štirje starejši udeleženci. Zaradi poškodbe enega od predvidenih prostovoljcev sta žal še oba druga prostovoljca, ki sta bila predvidena za popoldansko animacijo, odpovedala sodelovanje. Vodstvo tabora je tako štelo le 3 vodnike, kuharico in ekonomo, ki se nam je pridružil šele v ponedeljek.

Dva dni pred odhodom sem nabavila hrano in potreben material za življenje v taboru. V petek popoldne smo nalagali opremo, pomagali so Tone Hribar, Robi Špiler z dvema prijateljskima ter Adi in Polona Brod.

Pri vodenju tabora sta mi veliko pomagala Tone Hribar in Franci Kržan. Življenje je več ali manj potekalo po načrtovani vsebinski zasnovi. Opravili smo ture po učni poti, na Olševo do Potočke zijalke, odrinili proti Okrešlju in Savinjskemu sedlu, bili na Klemenči jami in na Raduhi. Čas je bil izpopolnjen tudi z družabnim dogajanjem.

Zadnji dan so pri podiranju tabora pomagali vsi udeleženci, v Brežicah pa so raztovarjali opremo Toni in Irena Hribar, Adi, Lara in Polona Brod, Matej Uršič, Andrej Martinčič, pomagala

sem tudi jaz. Nekaj opreme je bilo še vlažne, zato smo jo razstavili po skladišču.

Izpostaviti pa želim nekatere kritične ugotovitve.

Prvi problem se je pojavil že pri lokaciji tabornega prostora. Ker nismo šli na ogled lokacije, smo ob prihodu doživeli nekaj zoprnih ugotovitev. Lastnik je ob rezervaciji marsikaj obljubil, a naših zahtev ni izpolnil: ni bilo prostora za sanitarije in tuš, ni bilo dogovorjeno za parkiranje avtomobilov pred Domom planincev, najhuje pa je bilo, da je bil prostor omejen z motečo gradbeno mehanizacijo.

Ob postavljanju šotorov smo ugotovili, da sta bila lansko leto dva šotora Ferrino (za 6 - 8 ljudi) zložena prehitro in sta zato delno spletnela. Za odstranitev neprijetnega vonja ju je Irena Hribar dva dni čistila s kisom. Vonj je izginil, ostali so le madeži. En štabni šotor je predlagan za odpis, ker je strgan, palice za postavitve so nepopolne (manjkajo vtički) in ravno tako je plesniv.

V torek je umrl oče taborne kuharice Marije, ki nas je zato zapustila v četrtek popoldan. Namesto nje je vskočila Vojka Rožman. Zaradi slabo založenih franšiznih trgovin se je moral ekonom voziti vsak dan v 40 kilometrov oddaljeno Mozirje. V Lučah je sicer bila mesnica, vendar je lastnik oziroma glavni mesar v sredo umrl. Vsa nabava razen kruha je tako potekala v Mozirju, kar je nanoslo skoraj 400 prevoženih kilometrov.

Zaradi pomanjkanja animatorjev je bila izvedba programa predvsem za mene kot vodjo težka: poleg vloge ekonomo v nedeljo, dopoldanske vodnice in popoldanske animatorko sem bila v taboru še mama svojima sinovoma. Kar preveč nalog!

Tabor je sicer po mnenju udeležencev potekal v redu. Ker pa sem se odločila, da drugo leto dopust izkoristim izključno z družino, ne bom mogla biti vodja naslednjega družinskega tabora. Predlagam, da PD pravočasno najde zamenjavo.

Pogled na Šijo in Dolomite Foto Matej Petrič

Pot na Kum Foto Tine Vimpolšek

Poročilo blagajničarke

Nevenka BAŠKOVČ, finančnica FINANČNO POROČILO ZA LETO 2013

SALDO NA TRR 01.01.2013 2.512,75

PRIHODKI

1. Prihodki od članarin9.478,10
2. Prihodki iz javnih sredstev po razpisih
 - Občine Brežice7.657,38
 - PZ Slovenije290,26
3. Prispevki udeležencev tabora2.241,04
4. Donacije870,00
5. Sponzorska sredstva800,00
6. Sponzorska sredstva - plezalska sekcija.....1.000,00
7. Obresti na poslovnem računu0,49
8. Drugi prihodki742,48

PRIHODKI SKUPAJ..... 23.079,75

ODHODKI

1. Prenakazilo dela članarine na PZS (dobropis za l. 2012 v višini 1.300,24 eur) 3.647,50
2. Izobraževanje planinskega kadra.....268,75
3. Stroški planinskega taborjenja.....3.151,57
4. Prevozni stroški in dnevnice vodnikov za vodenje izletov1.266,70
5. Kilometrina (udeležba članov UO na občnih zborih, shodih, sestankih....)962,82
6. Najemnina poslovnega prostora.1.739,44
7. Obratovalni stroški in ogrevanje.....2.039,53
8. Stroški za delovanje društva (pisarniški mat., znamke, literatura ...).....1.212,07
9. Stroški banke za vodenje računa.....347,11
10. Stroški telefona in interneta998,93
11. Planinski utrinki (oblikovanje in tisk)2.455,44
12. Plezalna sekcija - tekmovanje vzhodne lige...977,98
13. Drugi materialni stroški (občni zbor, čajanka MO, seja UO ...)1.461,58

ODHODKI SKUPAJ..... 20.529,42

SALDO NA TRR 31.12.2013 5.063,08

PRIZNANJA ZA LETO 2013

Komisija za varstvo gorske narave pri PZS podeljuje

bronasto priznanje dr. Angele Piskernik

OLGI KRŽAN

za prispevek k uresničevanju naravovarstvenega programa v PDB

Meddruštveni odbor zasavskih planinskih društev podeljuje

zlati častni znak

JOŽICI SRPČIČ

za dolgoletno predano delo v PD Brežice

in

srebrni častni znak

NUŠI VANIČ

za požrtvovalno vsestransko delo z mladimi planinci na OŠ občine Brežice

Planinsko društvo Brežice podeljuje pisno

zahvalo

za večletno prijazno sodelovanje in pomoč pri izvajanju društvenih programov

predsednici Turističnega društva Bizeljsko

VESNI KUNEJ

LIDIJI STIPIČ

z Izletniške kmetije na Planini nad Podbočjem

vodnici PZS

ANDREJI MATIJEVC

vodniku PZS

SIMONU MATIJEVCU

podpredsedniku PD Zavod za zdravstveno varstvo Celje

FRANJU KUNEJU

KRAJEVNI SKUPNOSTI OSREDEK

TONE HRIBAR

Je član Planinskega društva Brežice, ki z enako ljubeznijo govori o planinstvu, petju in vinogradu. O svoji družini. Malo ali nič o službi; le toliko, da potrdi, kar vemo: prvi na delu, zadnji z njega. Le tako lahko pričakuje od svojih sodelavcev enako prizadevanje za poslovni uspeh prodajalne Merkurja. Ne srečamo ga pogosto na društvenih izletih, zagotovo pa ga ne bomo zgrešili na gorskih poteh v ožji skupini ali v planinskem taboru. Še nekaj dni mu manjka do življenjskega jubileja – abrahamovec bo postal. Tudi to je eden od razlogov, da smo ga izbrali za predstavitev v letošnjih Utrinkih.

Pa začniva s t. i. osebno izkaznico.

Ja, rojen 28. 2. 1964 v Brežicah, potem živel do 2. razreda osnovne šole v Pišecah. V tem času starši zgradijo hišo v Šentlenartu, kamor se preselimo in kjer zdaj živim s svojo družino. Po končani gimnaziji strojna fakulteta ljubljanske univerze in zaposlitev v IMV Novo mesto, ki me je štipendirala. Potem vodja službe za prodajo rezervnih delov v Adrii. Ko se zgodijo znane spremembe, izrabim priložnost in se prijavim na mesto poslovodje Kovinotehnine trgovine v Brežicah, ki se danes imenuje Merkur. Tu sem že 19 let. V tem času sem si tudi ustvaril družino. Bo dovolj?

Čisto dovolj za začetek. Od kdaj in zakaj planinstvo?

Od kdaj, niti ne vem, zakaj, pa vem. Starši so mi po prihodu v Brežice svetovali taborništvo. S taborniki smo šli na izlet v Dražgoše, bil sem navdušen, ampak žal je bila ta dejavnost v Brežicah že v zatonu, nič več se ni dogajalo ali pa zelo malo. V planinstvo pa sem se prav-

zaprav vključil šele na višji stopnji osnovne šole. Sijajen mentor Mario Grgičević nas je znal navdušiti. Fantje iz generacije, med nami je bil tudi njegov sin Davor, smo bili dobra družba. 1981. leta, bil sem gimnazijec, sem opravil vodniški tečaj v Bavšici. V planinstvu se moramo kar naprej izpopolnjevati, da ohranimo licenco vodnika PZS, zato se še vedno udeležujem tečajev, tako za vodenje skupin v kopnih in zimskih razmerah.

Omenil si pokojnega Marija Grgičevića, ki smo ga

cenili kot mentorja mladih planincev. Si imel še kake vzornike med starejšo generacijo planincev?

Če ne bi bilo Marija Grgičevića, najbrž ne bi bil planinec, ali pa vsaj ne tako zgodaj. Kasneje so mi bili vzorniki Danilo Pečnik, Tone Ajster pri orientaciji, Marija Veble, Ivan Tomše, ki nas je vodil v tuje gore, pa Andrej Deržič in Marjan Rovnan pri taborih...

Dolgo si povezan s planinskimi tabori.

Res je. Že pred mano se je taborov udeleževala sestra Nuša, a sem se hitro prid-

ružil tej počitniški dejavnosti tudi jaz. Kar hitro mi je tedanja predsednica Marija Veble ponudila vodenje Mladinskega tabora v Logarski dolini. Najbrž je ocenila, da imam dovolj izkušenj za tako odgovorno delo. Tako se je začelo in nadaljevalo dolga leta. Veliko tegá je bilo: Vrata, Tamar, Krnica, Jezersko, Završnica, Dovje, Bohinj, Pokljuka, Zadnjica, Logarska dolina, Kamniška Bistrica ... Tudi veliko lepih spominov na ta čas je zapisanih v taborniških kronikah. Je pa taborjenje sestavni del tudi našega

Iz tabora na Dovjem na Triglav Foto Tone Hribar

morskega družinskega dopusta, saj ne zamenjamo šotora za hotelsko sobo. Sin in žena sta nad takim dopustovanjem še vedno navdušena.

Kaj pa podvigi v visokogorju, omenil si poti na visoke vrhove z Ivanom Tomšetom.

Tudi z drugimi sem se podajal na širitisočake. Povzpel sem se na Jungfrau, Grossglockner, Mont Blanc, Mönch, Monte Rosso in še na nekatere druge vrhove, a moram povedati, da je višina moja kritična točka. Višinske bolezni se ne znebiš.

Višino res slabo prenašam. Vedno so me pritegovali visoki vrhovi, tisti nad 4000 m. Ampak vsakič sem imel težave z višinsko boleznijo. Ker pa sem bil v dobri družbi, sem običajno kar vztrajal, čeprav me je mučil močan glavobol, srce je prehitro bilo, v obraz sem bil zabuhel, bil sem prestrašen ... Nikoli nimam težav s kondicijo, z višino pač. Saj vzamem aspirin, ampak najboljša pomoč je aklimatizacija in spust.

Spomnim se, da si bil vnet orientacist.

Orientacija je bila nekoč močan sestavni del planinske organizacije. Organizirana so bila številna tekmovanja. Zame, ki sem človek skupinskega dela, je bila to izjemna priložnost, tekmovali smo namreč v trojkah. Z Martinom Pavlovičem, Milošem Kolškom in Josipom Bostičem – Joletom smo pogosto zmagovali ali pa bili čisto pri vrhu. Uvrščali smo se na republiška in državna tekmovanja v nekdanji

Planinski tabor na Pokljuki Foto Tone Hribar

državi. Na Fruški gori, na planini Rtanj in še kje smo se pomerili z najboljšimi ekipami. Orientacija mi je bila res vedno blizu, je pomembna in koristna, pa ne samo v gorah, tudi v vsakdanjem življenju, recimo na potovanjih. Ker vedo, da s tem nimam težav, mi tudi pri MePZ Viva zaupajo vodenje, ko se odpravimo na različne poti. Praviloma sem zraven tudi pri izletih, ki jih organizira žena Irena za svoje tečajnike italijansčine.

Si še povezan z njo, orientacijo?

Aktivno nič več, je pa v naši širši družini še močno prisotna: sestra, svak, nečak in celo sin Timotej živijo s to dejavnostjo (*O orientacijskih dosežkih Nuše Hribar, Bojana in Andraža Jevševarja smo v Utrinkih že pisali – op. M. J.*).

Za brežiško PD je pomembno tvoje sodelovanje pri prvih številkah društvenega glasila, kjer ti je bila zaupana tehnična plat urejanja.

Marija Veble je vedela, da imam tehnične izkušnje. Takrat sem se v službi ukvarjal z namiznim založništvom, pripravljal sem katalog rezervnih delov v

več jezikih. Ko sem bil v PD naprošen za pomoč, sem rad sprejel nalogo. Seveda tedaj glasila nismo tiskali. Prispevki so bili pisani na običajen pisalni stroj, sledilo je prepisovanje v računalnik, oblikovanje in kopiranje. Fotografije so bile slabše, o kakih barvah tudi še nismo razmišljali. So pa tiste prve številke pomembne kot začetek tovrstnega dokumentiranja dejavnosti društva.

Če živiš v Posavju in še blizu Gadove peči, skoraj ne moreš biti brez vinograda.

Tudi ti si povezan z vinogradništvom.

Res je. Kot šestleten deček sem z očetom sadil trte v našem vinogradu. Malo starejša sestra je bila enako pridna pri tem in oče je bil na naju ponosen. Kasneje smo gradili zidnico, spet vsi skupaj. Seveda pa je strokovno delo še vedno očetovo, jaz sem bolj za fizična opravila. Očetu vinograd in moj odnos do tega veliko pomenita. Sam imam rad delo v njem, je sprostitvev po službenih naporih, neposreden stik z naravo, relaksacija in še kaj.

Aktiven si tudi na kulturnem področju, pevski

zbor VIVA je ena od tvojih ljubezni. Je tako?

Mislím, da sva z zborovodkinjo Simono Rožman Strnad še edina aktivna pevca iz prve sestave zbora, ki deluje že 22 let in je v tem času dosegel resnično vrhunske uspehe. Posebej uspešno je bilo leto 2013, ko smo se z mednarodnega tekmovanja na Tajskem vrnili s kar tremi zlatimi priznanji.

Kot študent sem pel v APZ Tone Tomšič. Takrat ga je vodil dirigent Jernej Habjanič, bilo nas je 120 članov, od tega kar 40 novincev. Bil sem tako vnet, da sem si kasneje, ko sem bil že v službi, v Ljubljani najel sobo, da sem lahko hodil na vaje. Vendar je postalo to prenaporno. Iskal sem možnost vključitve v kak domač pevski zbor, šel sem na občinsko revijo pevskih zborov in pristal pri KUD bratov Milavcev. Iz tega zbora je Simona Rožman Strnad izoblikovala skupino mladih pevcev, dobila je ime VIVA, ki sem se ji pridružil že v samem začetku. In tako vztrajam vseh 22 let.

Nekaj manj časa poje v tem zboru tudi žena Irena. No, tudi spoznala sva se ob petju – ko sva bila oba pevca APZ Tone Tomšič. Na ta zbor me vežejo res lepi spomini. Pri apezejevcih je bil običaj, da so nove pevce sprejemali na t. im. brucovanju, ki so ga pripravili ob vajah na Kamenjaku pri Puli. Bruci so morali opravljati bolj ali manj duhovite naloge, recimo hoditi celo dopoldne bosí po kamenju, na koncu so jih prepleskali z zeleno barvo in pometali v morje. Za njimi so poska-

kali v vodo še vsi stari pevci, zabava pa se je obvezno končala z mogočno pesmijo Zdaj zaori pesem o svobodi.

Pa vendar moja orientacija ni vedno vrhunska. Ko sva z ženo kolesarila še v temi po Pelješcu, je po karti »vse štimalo«, v resnici pa ni ni bilo cilja. Zapeljati sva se hotela do izhodišča poti na skoraj 1000 m (961m) visok vrh

Sv. Ilija na tem otoku. Pa sva se vrnila. A ni mi dalo miru in sem naslednji dan znova poskusil in našel, kar sem iskal!

Pa se za konec vrniva še enkrat k planinstvu. Po letih množičnega vključevanja mladih v planinske vrste je zdaj čutiti nekakšno stagnacijo. Zanimanje za delo z mladimi planinci po šolah zamira. Kako pritegniti učitelje,

da bi prevzeli mentorstvo?

Planinstvo je specifična dejavnost in brez zavzete učitelja – mentorja ne gre. Mentor mora biti na šoli, da je v stiku z učenci. Zunanji mentor je lahko v pomoč, ne more pa opraviti tega, kar lahko stori učitelj. Planinstvo ima izjemno vrednost, še posebej v času, ko ugotavljamo, da se izgublja temeljne

vrednote, da mladi vse preveč sedijo, da se povečuje njihova telesna teža, da so izpostavljeni mnogim slabim navadam in razvadam. Planinstvo sodi v področje športa. Tako kot so stimulirani mentorji drugih športnih dejavnosti na šolah, bi morali biti tudi mentorji planinskih skupin. Težko je graditi vse samo na prostovoljstvu.

Zapisa Milena Jesenko

DR. JULIUS KUGY (1858–1944)

Julius Kugy, član tržaške sekcije DÖAV, se je rodil očetu slovenskega rodu iz Podkloštra na današnjem avstrijskem Koroškem in hčeri pesnika Jovana Vesela Koseskega, Juliji. Bil je nemško vzgojen, vendar narodnostno izredno strpen. V gore se je podal zaradi radovednosti za botaniko, vendar so potem njegovo pisateljsko ustvarjalnost spodbudile Julijske Alpe, ki jih je tudi sistematično raziskoval. Posebno ljubezen je imel do Trente in njenih domačinov. Za sopotnike je po navadi izbiral domačine. Mnogi izmed njih so postali odlični gorski vodniki.

Ta neprekosljivi poet Julijskih Alp (letos bomo obhajali 70. obletnico mojstrove smrti), je poglobitve julijske velikane označil nekako takole:

Triglav je najvišji,
Škrlatica najbolj divja,
Jalovec najdrznejši,
Mangart najslikovitejši,
Razor najbolj odličen,
Viš najbolj bleščeč,
Kanin najbarvitejši,
Montaž, največji in najmogočnejši.

Tole smo delno povzeli po januarski številki Planinskega vestnika. Odlično planinsko revijo, ki izbaja že od leta 1895, toplo priporočamo v branje. Če niste član A in A+ (ti imajo naročnino že vključeno v članarini), jo lahko kupite povsod, kjer prodajajo dnevni tisk.

POMLADNA

Ivana Vatovec

Kam

naj spravim vse bogastvo?

Moje kašče

so premajhne

za vse vonje, barve in oblike,

za vse prelivajoče se slike,

za vse voljne mlade trave,

čebele v vejah jablane

in črne črmlje,

posebno črne mehkozadkaste

v glicinijinih grozdih

(ta vonj še vedno čuva mamin vrt).

Le kam naj shranim

zvezdna stezišča

in mehke gibe vetra v grmu šipka?

Prepolne kašče so že vseh pomladi ...

Odprla bom pokrove skrinj,

naj polete metulji

v steljnik k mladim brezam

in k nekdam golim,

davno že zaraslim stezam.

LEPI TRENUTKI Z BREŽIŠKIMI PLANINCI

Jože Dobnik

Ponedeljek, 25. februarja 2013. Dopoldne v moji sobi nekaj pisarim. Zazvoni telefon. Kdo neki kliče? Oglasi se prijazen ženski glas in pove, da me kliče Olga Kržan iz Planinskega društva Brežice. Njen mož Franci je moj daljni sorodnik po mamini strani. Najprej se zahvali za novoletno pismo, iz katerega sta s Francijem izvedela, da sem se preselil v domovanje starejših v Domžalah. Potem pove, da pridejo v sredo Marija in Ivan Veble in ona na proslavo 120-letnice ustanovitve Slovenskega planinskega društva, ki bo v Cankarjevem domu, in da me bodo obiskali. Presenečen sem, take napovedi nisem pričakoval. Res imam dosti obiskov, a da me bodo obiskali moji dobri prijatelji iz Brežic, to pa je resnično nekaj velikega. »Pridite, pridite, vas bom vesel!« Še nekaj besed o mojem zdravju in počutju ter navodilo, kako pridejo do mojega doma. Olga bo voznica in pravi, da bo vključila navigator, ki jih bo varno pripeljal do mene. »Čakam vas in na svidenje!«

Sreda, 27. februarja. Turoben, meglen zimski dan. Pokrajina je pokrita z debelo snežno odejo. Pred dnevi ga je naneslo in prekrizalo napovedi, da se bliža pomlad. Popoldne je, poslušam radio in čakam. Vznemirjen pričakujem dragi obisk. Trkanje na vrata. »Naprej!« Pa vstopi dežurna sestra in pove, naj pridem v pritličje, kjer me čaka večja skupina obiskovalcev. Kdo pa so? Iz Brežic pričakujem le tri, ki pa bi lahko prišli v mojo sobo. Odhitim do dvigala in z njim v pritličje.

Iz kavarne zaslišim živ-žav in ropotanje s stoli in mizami. Takoj ugotovim, da so tam brežiški planinci. Pridem do njih, do mojih dobrih planinskih prijateljev. Presenečenje je popolno, toliko jih je prišlo! Marija me objame in poljubi, za njo še Ivan in vsi po vrsti. Marija pove, da se jih je toliko prijavilo za udeležbo na proslavi in da so se vsi strinjali, da me pred proslavo obišejo. Olga jih je pripeljala kar s kombijem, tudi predsednika Toneta Jesenka, novega podpredsednika Planinske zveze Slovenije, ki so ga odložili v Ljubljani, ker ima zadolžitve s proslavo. Posedemo in se veselo pogovarjamo. Vse je zanimal dom, presenečeni so nad lepim pritličjem, po katerem ocenjujejo, da je ves

dom lepo urejeno prebivališče starejših ljudi. Povedal sem, da se v domu dobro počutim in da sem z vsem, kar mi nudijo, zelo zadovoljen. Beseda je tekla o Brežicah, o mojih sorodnikih, mamini rojstni domačiji na Riglu v Pavlovi vasi pri Pišecah, o njihovem društvenem glasilu Planinski utrinki, o izletih in pohodih, o njihovem zavetišču na Velikem Cirkniku, pa o naših skupnih izletih in srečanjih pri njih po hribih in goricah in pri nas na Vršiču in drugod, kamor smo Ljubljančani popeljali naše prijatelje. Veliko je teh spominov, lepa so bila ta druženja. Tudi današnje srečanje brežiških planincev z menoj je potrditev našega prijateljstva. Še in še bi se pogovarjali in spominjali preteklih časov. Popili smo sok, kavico in prišlo je slovo. Spet objemi in poljubi, spet lepe želje za moje zdravje in dobro počutje v domu ter obljuba, da me bodo še obiskali. Ganjen sem se zahvalil za obisk in jim zaželel lepo doživetje na akademiji v Cankarjevem domu. Marija, hvala! Dobro vem, da si bila Ti organizatorica vašega obiska pri meni.

Jožetov najljubši planinski dom Foto Tone Jesenko

Večerni mrak je objel okolico doma, ko so se odpeljali. Vznemirjenost je ostala, le sreča se je v meni tiho sprehajala v temno noč. Ure so tekle, oči se niso hotele zapreti. Minila je enajsta ura, minila je polnoč. Rodil se je nov dan. Misli so spletale zgodbe iz preteklosti in jih povezovali z dnem, ki je minil. Dopoldne sta bila pri meni stanovska in planinska tovariša Anton Krauthaker in Maks Skribe, popoldne planinci iz Brežic. Saj ne moreš zaspiti, če je bilo toliko lepega! Nisem čutil utrujenosti, spomini so preganjali spanec in se sprehajali po daljnih in bližnjih poteh in dogodkih, ki so nas povezovali in niso utonili v pozabo. Le tabletko je tam nekje po eni uri po polnoči pomagala zatisniti oči.

Obiskali so me častna predsednica PD Brežice Marija Veble, njen mož Ivan, tudi zaslužni član tega društva, drage znanke s skupnih planinskih izletov in srečanj Jožica Dražil, Jožica Srpčič, Danica Fux in Olga Kržan ter edina, ki je nisem poznal, Laura Ruch, ki pa sem se je spomnil po lepem članku v Planinskih utrinkih.

PO SLOVENJEGORIŠKI POTI

Katja Prah

Večino časa se učim, a ko pride teta Frida do mene in reče: »Katja, en lep pohod se nam obeta, želiš zraven?« se povabilu ne morem upreti. In v nedeljo vzamem sveže narejene sendviče, nekaj pijače, gamaše, se primerno oblečem in obujem in že sedim v kombiju, ki pelje proti Štajerski. Na železniški postaji na Ptujju se združimo s planinci pobratenega društva PD Pošte in Telekoma Ljubljana. Z nami je tudi Viktorija Dabič, soavtorica slovenjegoriške poti, katere del smo imeli namen prehoditi. Hodi na čelu in nas zasipa s samimi zanimivimi informacijami o krajih in o poti sami. Cesta se vije ob potoku Grajena, gremo mimo Skokove kapele in rojstne hiše Ivana Potrča. Vidimo hiško, v katerih se je odvijala zgodba romana prej omenjenega pisatelja z naslovom Na kmetih. Pot nas vodi skozi kraj Grajena, v katerem je bila v vojnem času bolnica za nemške vojake.

Sama sem izredno presenečena nad lepoto teh krajev. Ko se dolina začne ožiti, se cesta strmo dvigne proti Vurberku. Pred nami se pojavi mogočen grad, do katerega vodi veliko stopnic. Pred vhodom zagledam smerokaz za gledališče. Hopla, že to je drugačno, kajti nima prav vsak grad svojega gledališča na prostem. Zbrani na vrhu stopnišča občudujemo pokrajino pod nami.

Po kratki malici si nadenemo gamaše, pripravimo pohodne palice na pravšnjo višino in drug za drugim odidemo proti Grmadi. Zagledam škrlatno čašico, gobo rdeče barve, za katero pravijo, da ko se prikaže iz zemlje, je z zimo konec. Na vrhu žigosamo svoje planinske dnevnike in nadaljujemo po gozdni poti. Veter nam mrši lase, a ni nič kaj pomladni. V prijetnem klepetu hodimo med vinogradi. Prav je, da omenim zanimivost te poti: na nekem delu je stičišče kar treh občin - Ptujja, Dupleka in Destrnika. S svojim pohodom prebudimo prav vse pse, ki nas vneto pozdravljajo z laježem.

Drugi postanek je v kraju Gomila, kjer nam Majda Čeh postreže okusno domače pecivo. Seveda brez dobre kapljice, ki jo pridelajo v teh krajih, ne gre. Pot pelje dalje mimo vasi Jiršovce, od koder vidimo Lenart, zasneženo Pohorje, Destrnik, skratka velik del doline Drave med Pohorjem in Kozjakom. Asfaltirano cesto zamenja lepa gozdna pot, prekrita z listjem. Ob njej pa cvetijo trobentice in tudi nekaj velikih zvončkov kuka na plano. Gozdna cesta kmalu zavije na vozno in nas vodi vse do Biščekgega Vrha, kjer imamo krajši postanek na kmetiji Požegar. Tu je odlična priložnost za nakup domačih salam.

Prehodimo še nekaj ovinkov in se spustimo v Trnovsko vas do gostišča Siva čaplja, kjer naš pohod zaključimo z navdse okusnim kosilom. Z Ljubljančani se kasneje poslovimo na ptujski železniški postaji.

Frida, hvala, da si me zbezala na to pot. Imela sem se prekrasno, se v naravi popolnoma sprostita in si nabrala novih moči za študij!

Tudi kronice že cvetijo Foto Meho Tokić

Na vrhu Grmade, 462 m Foto Meho Tokić

Slovenjegoriška planinska pot je dolga 93 kilometrov in poteka po Srednjih Slovenskih gorah ter delu Ptujškega in Dravskega polja. Prične se v najstarejšem slovenskem mestu Ptujju ter poteka čez Vurberk, skozi Trnovsko vas, Vitomarce, Juršince, Polenšak, Gorišnico in Markovce nazaj v Ptuj. Na poti je 12 kontrolnih točk z žigi, ki jih je treba odtisniti v dnevnik. Obstajata pa tudi posebna zloženka in vodnik z opisom poti in znamenitosti krajev ob poti.

29. POHOD PO BREŽIŠKI PLANINSKI POTI

Tone Jesenko

Letošnji pohod, ki je bil 24.3.2013, je v veliki meri zaznamovala vrnitev prave zime in sneženje, zato so mnogi tokrat ostali doma, npr. planinci iz PD Ojstrica Celje. Na pohodu je tako sodelovalo 30 planincev iz posavskih društev (Lisca Sevnica, Bohor Senovo, Videm Krško), iz nekaterih hrvaških planinskih društev (HPD Zagreb – Matica, HPD Željezničar) in seveda domači člani.

Zbirališče je bilo ob 9. uri na parkirišču pred cerkvijo na Čatežu. Pohod je kljub slabim vremenskim razmeram potekal v prijetnem vzdušju. Vsi iz našega društva so odgo-

vorno opravili svoje zadolžitve. Jožica Dražil in Vera Polak sta poskrbeli za razdelitev bonov za naročilo prehrane na Turistični kmetiji »Pri Martinovih« v Globočicah ter prodajo Dnevnikov BPP. Za ogenj pri bivaku na Cirkniku sta skrbela Marjan Rovan in Branko Zidanič. Ivan Veble je za vse udeležence pripravil in razdelil čaj. Martin Slovenec in Jože Patty pa sta bila dobra in skrbna vodnika. Vsem prostovoljcem smo za odgovorno delo izrekli pohvalo in zahvalo.

NA MARTINOVO PO VZHODNIH OBRONKIH GORJANCEV

Irena Mlakar, PD Pošta in Telekom Ljubljana

Martinovo, praznujemo ga 11. novembra, je praznik, ki simbolično zaključuje obdobje dela na vrtu in njivi, v sadovnjaku in vinogradu. Do dneva praznovanja mora biti pridelek pobran in spravljen v shrambah ter kletih. Od količine pridelka je bilo nekdanj odvisno življenje ljudi, saj pred vrati že čaka dolga mrzla zima.

„Za soncem svetega Martina
kaj kmalu pride sneg, zmrzlina.
In če te tudi dobro greje,
le tri dni babje leto šteje.“

Kot je že vrsto let v navadi, smo se tudi letos pridružili našim planinskem prijateljem iz Brežic na njihovem že 31. Martinovem pohodu in martinovanju. Morda je bila malo slabši udeležbi kot običajno kriva deževna vremenska napoved, vendar se je na parkirišču pred cerkvijo na Čatežu zbrala kar velika skupina planincev - poleg nas še planinci iz Škofje Loke in seveda Brežičani, vsi v želji po prijetnem druženju in veselem martinovanju.

Po pozdravu našega gostitelja, predsednika PD Brežice Toneta, in vodnika Tineta smo se kar hitro odpravili na pot, saj so oblaki napovedovali dež. Pot je bila lahka, vremenu primerna. Hodili smo skozi vasice na južnem obrobju Gor-

jancev: Mrzlava vas, Vitovec, Globočice, malo po cestah, malo po vinorodnih gričih in pašnikih, na koncu pa se povzpeli še na Šentviško goro, 386 m visok vrh s cerkvico sv. Vida in čudovitim razgledom na Brežice in okolico. Med hojo smo si lakoto potešili na Turistični kmetiji Pri Martinovih. Po kar 13 km dolgi krožni poti pa je seveda sledilo martinovanje in druženje v restavraciji Štefančič v Brežicah. Tu so nas presenetili z resnično obilno in bogato „martinovo pojedino“, glasbenik Vilko pa je poskrbel, da prav nihče ni obsedel pri mizi.

Letos ljubljanskih vinogradnikov ni bilo, zato so priznanja za najboljše vino dobili brežiški vinogradniki. Spet nas je močno nasmejala nam že znana skupina, ki je uprizorila krst mošta v vino.

Dan je res vsem prehitro minil, kar ne bi še šli domov in tudi nihče nas ni k temu priganjal, vendar vsakega lepega je enkrat konec in treba se je bilo posloviti. Ob koncu sta naši planinki poskrbeli še za „častni predsedniški ples“, potem pa slovo od naših planinskih prijateljev z željo, da se čim prej spet srečamo.

8. POHOD PO POTI SLOVENSKEGA TOLARJA

Veliki vrh nad Osredkom - sobota, 11. januar 2014

Število udeležencev: 165

PD Brežice: 30

Krajani Osredka: 30

PD Škofja Loka: 50

PD iz Zagreba: 16

PD Podčetrtek: 15

PD Videm-Krško: 4

Drugi: 20

Upravni odbor se toplo zahvaljuje **domaćinom** in **Borisu Bevcu**, predsedniku KS Osredka za dodatno ureditev spomenika, vsem **gospodinjam**, ki so pripravile pogostitev, našemu članu **Ivku Godlerju**, ki je spet gostoljubno odprl vsa vrata svoje hiše na Osredku. Hvala tudi vsem drugim, ki ste na kakršenkoli način prispevali, da je bil letošnji pohod prijazen za vse udeležence.

Posebej pa izpostavljamo imena članic in članov PD Brežice, ki so vso to množico pohodnikov postregli s toplim obrokom v rekordnem času. To so bili:

JOŽICA SRPČIČ

JOŽICA DRAŽIL

TONČKA TOKIČ

IRENA SUŠA

VERA POLAK

MARJAN ROVAN

RUDI KELENC

Na tradicionalnem pohodu se nam je tudi letos pridružil župan občine Kozje gospod **ANDREJ DUŠAN KOCMAN**, ki je z lepimi mislimi počastil naš tradicionalni pohod v spomin na del naše zgodovine.

DINARJI, BONI, TOLARJI, EVRO

Kmalu po osamosvojitvi smo dobili svojo valuto, ki je med državljani ves čas uživala veliko zaupanje.

Ko smo junija leta 1991 zapustili Jugoslavijo, smo še vedno uporabljali jugoslovanski dinar. Priprave na novo valuto in s tem tudi na finančno samostojnost države so se sicer začele že leta 1990, ko Slovenija zaradi spora z Beogradom ni več prejela zadostnih količin dinarjev. Vendar pa je bilo potrebno za nadaljnje aktivnosti v tej smeri počakati do izteka brionskega moratorija. Po preteku le-tega so se priprave nadaljevale.

Za ime nove valute je bilo v igri več predlogov, med bolj verjetnimi so bila imena lipa, karant, klas in tolar. Zadnji predlog so poslanci v noči na 8. oktober 1991 tudi izglasovali. Bankovci in kovanci seveda še niso bili pripravljene, zato so po 64 letih dinarje sprva nadomestili boni.

Septembra 1992 so v obtok prvič prišli tolarški bankovci, in sicer za 100, 500 in 1000 tolarjev. Do januarja leta 1993 pa so postopoma prihajali še preostali bankovci in kovanci. Bankovce so tiskali v Veliki Britaniji, kovance pa kovali na Slovaškem. A tolar ni dočkal polnoletnosti. Z vstopom v EU je namreč vse bolj realna postajala možnost, da tolarje zamenjamo z evri. In res, januarja 2007 smo tako po letih »bojev« z maastrichtskimi kriteriji, ki so bili potrebni za vstop v evro območje, tolarje menjali v evre.

Vir: splet, avtor Rok Atelšek

*Predsednik PDB Tone Jesenko in župan občine Kozje Andrej Kocman
Vse foto Slavica Laznik*

SAMOTNA STRMA PEČ

Ivan Tomše

Planinci zagotovo vemo za dve znameniti gori v Zahodnih Julijcih. Montaž ali Poliški špik, ki mu Italijani pravijo Jof di Montasio (2.753 m), je najvišji vrh skupine, ki se s svojimi strmimi stenami spušča v doline Reklanica, Zajzera in Dunja. Na gori so številne police, strmali in grape, ki omogočajo izurjenim gornikom uživaško plezanje, nekoliko manj sposobni pa se na vrh praviloma podajo s planine Pecol.

Pogled nazaj v dolino Dunje

Njegov сосед je Viš ali Jof Fuart (2666 m). Če je Montaž grebenasta gora, potem je Viš strma piramidasta gmota skalovja, ki se bahavo razkazuje sosedom. Na goro se da priti po dokaj normalni planinski poti z vzhodne smeri, lahko pa se odločimo za zahtevnejši pristop z zahoda, iz doline Zajzera, kar pa terjaja veliko znanja in izkušenj za plezanje v steni.

Zahodno od Montaža je Zabuš (Monte Zabus, 2244 m) nekoliko dalje pa Strma peč ali Monte Cimone (2379 m). Na goro vodi planinska pot s plani-

ne Pecol, kjer lahko parkiramo avto na višini okoli 1500 metrov. S severa vodi na goro plezalna pot ali ferata Norina. Italijansko ime ferata pomeni, da je na poti »železje« (latinsko se železu reče ferrum), oblikovano v različne stope, kline, jeklenice, vijake, ki izkušenim gornikom omogočajo »telovadbo« v teh strmalih.

Pot Norina na Strmo peč me je navduševala že kar

Z leve Montaž, Zabuš, Sedlo Viene in greben Strme peči

250 kilometrov. Avto sva pustila na parkirišču ozke ceste, ki vodi na Rudni vrh (Sella di Sompdogna). V dolini pod nama se je slišalo žuborenje hudourniške rečice Dunje, visoko zgoraj pa so se odpirali pogledi na vrhove, ki nama še niso bili znani. Nekje tam zgoraj je zanesljivo najin cilj – Strma peč.

Lahkotno obutev in obleko sva zamenjala za planinsko ter si oprtala nepogrešljiva nahrbtnika, kamor se da marsikaj spraviti. Bolj ko je človek nepremišljen, bolj tlači notri vse mogoče. Poleg rezervne obleke, hrane, pijače in še česa sva nosila tudi vsak svoj plezalni pas, varovalni komplet, čelado, dereze in cepin, saj sva vedela, da bova to potrebovala za varno premagovanje ferate, na dostopu do stene pa sva pričakovala tudi kakšen snežni plaz, ki ga bo treba prečiti.

Začetek poti gre navzdol. Do rečnega korita Dunje se je treba spustiti skoraj 100 višinskih metrov, nato je treba prečiti reko in se po gozdni poti vzpeti do

bivaka Cividale, ki stoji na opuščeni planini Sotgoliz (1414 m). Če seštejemo spust in višinsko razliko do bivaka, dobimo skoraj 1000 metrov in ob dejstvu, da človek s hojo v gori premagava 300 metrov višine v eni uri, bova na poti vsaj 3 ure.

Toda ... Najprej je treba na nek način prečiti reko, saj je že nekaj let od tistega trenutka, ko je narasla podivjana voda odplaknila mostiček, ki je omogočal prečenje, novega pa ni od nikoder. Možnosti sva imela dve: sezuti se, zavihati hlačnice in prečiti vodo ali pa si zgraditi mostičče. Odločila sva se za drugo možnost. Zmetala sva v vodo nekaj večjih kamnov in si tako omogočila prehod. S kupčka kamenja je bil potreben skok na večjo skalo na drugi strani, saj je sleherni kamen, ki sva ga še vrgla v vodo, le-ta takoj odplaknila navzdol po reki in ni bilo računati, da bova v celoti zgradila »most«. Brez nahrbtnika sem prvi skočil in uspešno pristal na drugi strani. Miki mi je po »zračni pošti« poslal oba

Skobe na poti Norina

nahrbtnika, nato pa je še sam priletel na drugo stran. Reka je bila tako ukročena, vzela pa je nama kar nekaj časa.

Začel se je vzpon po gozdni poti, dokler je ni dobesedno zmanjkalo. Hodila sva levo in desno, a nikjer ni bilo markacije, ki bi naju prav usmerila. Na desni sva prišla do prepadne stene, kjer poti zanesljivo ne more biti in začela sva prečenje poševno v levo, dokler nisva prišla do mesta, ki je kazalo znake planinske poti. Po nekaj korakih je to potrdila obledela markacija na drevesu. Spet sva pridela nekaj dodatnega časa.

Po kakšnih dveh urah hoje po debelem sloju suhega listja, na katerem so noge kar naprej hotele nazaj, je Miki ugotovil, da vidi konec poti po gozdu, saj se je kazalo nekaj svetlobe, ki bi resnično lahko pomenila konec mučne hoje po suhem listju in strmini. Žal pa sva morala čakati na izstop iz gozda še precej časa. Od tu je bilo po travnatem pobočju do bivaka še kakšnih deset minut.

Bivak je bil zaprt, torej je bil prazen in bova lahko v njem prenočila. Odločila sva se za ležišča, se vpisala v knjigo obiskovalcev pod

zaporednima številčkama 7 in 8 v letu 2013, si postlala z odejami in se odpravila na večerjo ter ogledovanje poti za naslednji dan. Nad nama se je razkazovala severna stena Strme peči, toda do plezalnega dela bo treba še precej daleč v levo proti sedlu Vandul in steni Zabuša. Še nekoliko bolj v levo se je videla vršna katedrala Montaža.

Noč je prinesla osvežitev. Nekaj bliska in groma ter ropotanje dežnih kapljic po kovinski strehi bivaka naju je prebudilo, a na srečo se je kmalu vse umirilo in do jutra razvedrilo. Zgodaj zjutraj sva zakorakala po travnati stezi, ki naju je pripeljala do prve večje grape, polne snega. Treba si je bilo nadeti dereze, saj bi zdrs pomenil nekaj časa brezplačno vožnjo po zadnji plati in nato padec globoko v grapo ter skoraj zanesljivo odhod v večna lovišča. Na ta ceremonial nisva bila pripravljena, zato sva raje z derezami varno prečila zbiti sneg.

Najbolj vesela sva bila, ko sva čez nekaj časa prišla do drugega snežišča. Steza je bila tu sicer kopna, po njej pa je tekla čudovita tekočina, ki ohranja človeka pri življenju, in midva sva

je bila še kako potrebna, saj sva šla na pot s pre malo vode. Dobro sva se odžejala, natočila vse prazne posode in zakoračila na zelen greben, iz katerega se je videla naslednja grapa, pa spet greben in druga grapa, in tako naprej ... V nedogled.

Končno sva na skali zagledala napis »alla ferrata«. Treba je bilo po grušču navzgor v strmo grapo, kjer se je začela prava telovadba. Stena na levi je opremljena z jeklenico, toda skalni skoki so visoki in je bilo potrebno veliko moči v rokah, da sva premagala vse ovire. Na izhodu iz grape je bila še peščena strmina, da je noga hotela bolj nazaj kot naprej. Do ferate Norina je bilo še nekaj grap in zelenih hrbtov.

Še nekaj jeklenic in prideva do vpisne knjige, ki je v nekakšni lopi pod steno, nato nastopi najzahtevnejši del poti. Okoli skale je treba po ozki zračni polički. Pod nogami je kar nekaj sto metrov zraka. Še nekaj travnatih vesin in jeklenic in že je tu izstopni kamin, ki se konča z »dimnikom«, odprtino, skozi katero je izstop na travnat rob škrbine Viene. Ferata se tu konča in do vrha Strme peči je le še slaba ura vzpona po travnati strmini.

Na škrbini Viene je opozorilna tabla, da je pot 640 zaprta. Za naju, ki sva po tej poti prišla, je bilo to sporočilo brez pomena. Hodila in plezala sva torej pod »prekrškom«, vendar v popolni nevednosti, saj bi moralo opozorilo biti

Pogled iz lope z vpisno knjigo na strme stene Zabuša in Kaninsko pogorje

Pod steno sva nekaj malega vtaknila v želodec, si oprtala plezalne pasove, naredla varovalne komplete in čeladi ter se podala v steno. Prva jeklenica je pritrjena na skalnem skoku, kmalu nato se pojavijo vertikale s »klanfami« (kovinski stopi) pa spet jeklenice ... Sedlo Vandul je na levi pod nama. Opazujeva mogočno ravno odsekano vertikalno steno Zabuša. Na drugi strani zagledava Kaninsko pogor-

na začetku in ne na koncu poti. Če pa dobro premislim, je tabla verjetno tu zato, da se manj usposobljeni planinci ne odločajo za spust po ferati v dolino Dunje, tisti, ki pa vedo, kaj jih čaka na tej poti, pa vseeno vstopijo.

Povratek nama je bil znan, dejansko pa o njegovi smeri nisva mogla odločiti; odločil je avto, ki naju je čakal nad dolino Dunje.

Po isti poti nazaj. Po poti? V steni ni težav, saj pot kažejo jeklenice, ko pa prideš na travnate robove, poti naenkrat ni več. Vse je lepo poraslo z visoko travo in grmičevjem in markacije so le tu in tam na kaki skali ali drevesu. In tako sva tudi pri sestopu porabila kar nekaj dodatnega časa za iskanje poti.

Najhuje je bilo, ko sva se spustila po grapi in sva po dolgem času na steni na levi zagledala markacijo. Nadaljevanje sestopa po grapi je hitro pripeljalo do prepadne stene. Morala sva nazaj do markacije. Poskusila sva prečiti v levo na greben. Na manjšem macesnu se mi je zazdelo, da je bila tu nekoč markacija. Nadaljevala sva v travnati del. Prišla sva v skalnat svet. Ne duha in ne sluha ni bilo o kakšni poti. Spet nazaj do skale, do zadnje videne markacije!

Mikiju pozvoni telefon. Ustavi se, da opravi pogovor. Na drugem grebenu se mu »čudežno« prikaže markacija. Sporoči mi, kje jo je videl. Odpravim se do

debelejšega macesna, kjer zagledam nekaj shojenega. Od macesna v grapo je vodila včasih pot, toda podor jo je popolnoma porušil. Nemogoče se je tu spustiti v grapo in se povzpeti do markacije na drugi strani. Spustim se nekaj korakov nižje, da bolje vidim, kje se poraščen rob stika s travnatim pobočjem. Neki pri tistem macesnu, na katerem sem pred kake pol ure videl, pravilneje »zavohal«, staro markacijo in se podal v levo. Tokrat bo treba v desno, v grmovje. Poskušam voditi Mikija do macesna in ga usmeriti v grmovje, a ne najde poti. Sam se povzpnem do macesna in odkrijem prehod skozi grmovje, nato normalno sestopiva do bivaka in v dolino Dunje.

Za pristop, plezanje po ferati in iskanje poti na Strmo peč ter povratek v dolino Dunje sva porabila šestnajst ur in pol. Na koncu sva ugotavljala, da gre za zelo zahtevno pot, predvsem zaradi dolgega pristopa do plezalnega dela. Stena nama je vzela le

15 % skupno porabljenega časa. Vprašanje, zakaj nisva nikogar srečala na tej poti, je skoraj odveč. Samotna in dolga pot deluje odbijajoče in utrujajoče. Vendar v samotni lahko doživiš mnogo več. Več časa posvetiš opazovanju in občudovanju naravnih lepot.

Verjetno po tej poti v preteklosti ni hodilo veliko brežiških planincev in tudi v prihodnje jih najbrž ne bo. Morda pa bodo komu te vrstice in fotografije le približale to goro in se bo odločil splezati nanjo.

Srečno!

Miki Vogrinc na najzahtevnejši polici Vse foto Ivan Tomš

JESEN NA ŠENTVIDU

Vlado Ajlec

Dežuje. Danes že drugi dan.
Po hribu skozi blato čofotam,
odpadlo listje na dežnik se lima,
naokrog se vidi le sivina.

Naslednji dan steza je razrita,
vidim, na Borštu Krka je razlita,
na drevju skoraj listja ni,
po tleh kot preproga rumeni.

Le podrast še vedno zeleni,
zadnje sončne žarke zbrati želi,
vso to lepoto, dol in breg,
tiho, tiho prekril bo sneg.

NA VELEBITU S CELJANI

Katja Prah

Zgodnje sobotno jutro. Na avtobusni postaji v Brežicah že stoji avtobus, na katerem piše Izletnik Celje. Naložimo svoje stvari in sedemo. A ko se ozremo po sopotnikih, ne vidimo nobenega znanega obraza. Ko vprašamo, kam potujejo, v en glas zavpijejo, da gredo v Novi Sad. Brž vzamemo svoje stvari in izstopimo ter počakamo tisti pravi avtobus, ki nas malo kasneje pobere in ravno ob sončnem vzhodu prečka slovensko-hrvaško mejo. Cilj: Velika Paklenica v podnožju južnega Velebita.

Od kod ime Paklenica? »Pakla« je po hrvaško smola, smola borovcev. Ta je služila lokalnim prebivalcem v ljudskem zdravilstvu za celjenje ran, uporabljali pa so jo tudi za premaz lesenih čolnov. Kanjon Velike Paklenice je dolg 14 km in širok 500 – 800 metrov. To je najbolj priljubljen kraj plezalcev. Obstaja veliko plezalnih smeri, ki se razlikujejo po težavnostni stopnji in dolžini. Takšna raznolikost ponuja plezalcu, da izbere sebi najbolj ustrezno plezalno smer. Velebit je za Hrvate tako pomemben, kot je Lovćen za Črnogorce. Gorovje pripada Dinarskem gorstvu in povezuje morje z notranjostjo. Višine vrhov ne presegajo 2000 metrov nadmorske višine. Premužičeva staza je najbolj poznana planinska pot na tem gorovju, dolga je kar 57 kilometrov.

Pred vhodom v kanjon smo kupili karte. Ko smo zamenjali čevlje in drugo opremo, smo se podali po lepo ure-

jeni stezi do Manite peči. Nismo se mogli načuditi lepoti narave! Levo in desno so se v nebo vzpenjale mogočne skale. Da je res to pravi raj za plezalce, si zaznal z enim samim pogledom v gmoto skal, kjer je v blišču sonca mrgolelo pogumnih fantov in deklet. Ob začetku poti nam je na desni strani delal družbo žuboreči potok. Prvo pavzo za požirek ali dva smo naredili v senčki ob pipi, iz katere je tekla bistra pitna voda. Ko je pot zavila višje, smo imeli čudovit razgled. Sledila sta še dva ovinka in že smo bili pred vhodom v Manita peč. Tam smo si nadeli vetrovke, saj smo pričakovali v jami precej nižjo temperaturo od zunanje, ki je bila že 24°C.

Od kod ime jame? Manita peč je stara že 10 milijonov let in ima vedno 9° C. Hrvaški izraz za jamo je sicer špilja, v narečju pa uporabljajo tudi besedo peč. V jamo so domačini hodili po vodo, svetili so si z baklami. A ker ni imel vsak poguma, da bi stopil v jamo, je bil korajžnej deležen vzdevka »manitan«, kar pomeni nor. In če to dvojje sestaviš, dobiš ime Manita peč.

Da bi se dalo priti do zadnje dvorane, bi morali porušiti preveč kapniških stebrov. Tretjo dvorano so poimenovali Katedrala, ker je v njej zelo dobra akustika, kapniki pa spominjajo na mogočne orgle. Še ena zanimivost jame je: ima samo en vhod, ki je hkrati tudi izhod.

Kdo bo močnejši? Foto Bruno Marasović

Polni navdušenja smo se vrnili na normalno temperaturo. Tukaj se je del skupine odcepil in po isti poti vrnil na izhodišče. Drugi smo pot nadaljevali. Ni bila več tako lepa in široka, ampak bolj podobna takšni, kot smo je vajeni planinci. Po ožji stezi smo se vzpenjali vse do predela, kjer so se prikazale jeklenice. Preplezali smo izpostavljeni del in že smo bili na Zoljinem kuku na višini 843 metrov. Iz nahrbtnikov smo vzeli malico.

Po okrepčilu smo se napotili naprej po grebenu. Priplezali smo že na drugi vrh z imenom Vidakov kuk, 836 metrov. Ko sem bila takole na samem vrhu, me je spreletel božanski občutek, še bolj božanski je bil razgled. Jemal mi je dih. Pred mano se je z ene strani razprostiralo modro morje, z druge so se mi nasmihali ostali vrhovi. Nekaj nepopisno lepega. Vsekakor se je splačalo hoditi prav vsako sekundo. Naredili smo skupinsko fotografijo in se vračali po krožni poti. Opazili smo veliko polžkov, ki so bili kot iz porcelana. Spremljale so nas tudi cvetlice. Vse je bilo pisano. Velebit ima več različnega cvetja kot celotna Anglija, so nam povedali.

Po osmih urah hoda smo se vrnili na izhodišče, kjer so nas ostali že nestrpno pričakovali. Odpeljali smo se do apartmajev, si razdelili sobe, se na hitro uredili in odšli na večerjo k domačinu Dinku. Naročili smo ribe in lignje. Nekateri so si zaželeli tudi pico. A večina, če smo že na morju, se je predajala užitkom morske hrane. Dolgo smo klepetali ob dobri kapljici, analizirali dan in se dogovorili za podvige naslednjega.

Po zajtrku smo se s šestimi džipi odpeljali iz Starega Grada. Po makadamski cesti smo se počasi vzpenjali vse višje. Naš prvi postanek je bil na razgledni točki, od koder se je videlo morje. Minila je še kakšna urica vožnje ob nadvse zanimivem klepetu. Naš šofer nam je dal veliko koristnih informacij. Džipi so zapeljali na jaso, kjer so nam pripravili pravo pojedino. Na krožnikih si našel domač pršut - bil je tako dober, da smo si še prste oblizovali -, doma pridelan sir in odličen kruh. Da je vse še bolj teknilo, smo zraven srkali rdeče vino. Same dobrote! Okrepčani smo stopili urnih korakov za vodičem Marinom Marasovičem. Hodili smo po mehki zeleni travi do cerkvice, od katere so ostali samo še temelji. V daljavi se je pasla čreda konj. Ko smo se jim približali, so poskočili in odšli naprej po poti. A smo jih dohiteli in nekateri so se celo pustili pobožati, ostali pa so samo pozirali, medtem ko smo mi pritiskali na sprožilce na naših fotoaparatih.

Kar nekajkrat smo se še ustavili in malicali. Po stari avstro-ogrski cesti, ki jo je dala zgraditi Marija Terezija, smo se pripeljali do Tulovih gred. Pred nami se je razprostirala velika dolina, ki jo poznamo iz številnih prizorov iz filma *Winnetou*. Tulove grede so od blizu videti še bolj bogate, še lepše kot od daleč. Marino nam je povedal mnogo zanimivosti in pokazal mesta, kjer so bili posneti najbolj odmevni prizori tega kavbojskega filma. Za konec smo se zapeljali še po cesti čez prelaz Mali Alan na višini 1045 metrov. Pred izgradnjo jadranske magistrale je bila edi-

na cestna povezava med zaledjem in morjem prav čez ta prelaz. Cesta, ki je pravi biser cestne arhitekture, je bila zgrajena in odprta leta 1832, njen projektant in graditelj je bil major Kajetan Knežič.

Zadnji postanek smo naredili pri cerkvi sv. Frane. Tu so nas pogostili z odličnimi lignji s krompirjem. Čisto vse smo zmazali! In ne da smo imeli samo odlično kosilo, od tu smo imeli tudi lep razgled. Tulove grede so se nam nasmihale še s hrbtni strani, pod sabo smo gledali nam znano cesto, saj je pod Tulovimi gredami speljan predor Sveti Rok. Ko prideš skozi njega, prvič zagledaš morje ali pa obratno, se od njega posloviš. Spustili smo se po cesti, ob kateri je tudi Modrićeva rojstna hiša. Modrić je nogometaš madridskega Reala. Sicer so danes vidne samo ruševine njegove hiše.

Na koncu poti smo videli še en naravni biser: kanjon reke Zrmanje. Ta je bila smaragdno zelene barve. Izlet smo zaključili v Marinovem hotelu, kjer nas je počastil s pijačo. Okoli pete popoldne smo se vračali v Slovenijo. Po poti sem po avtobusu ponujala domače dobrote, ki so jih napekle tako Brežičanke kot Celjanke. In ne boste verjeli, da smo kljub današnji obilici hrane domov odnesli le drobtinice.

Preživeli smo dva prekrasna planinska dneva, zahvaljujoč obema društvoma. Kadar smo s PD Zavod za zdravstveno varstvo Celje, nastanejo čudovite dogodivščine in posledično še lepši spomini. Sama sem uživala ves čas in se že veselim ponovnega srečanja.

Po Velebitu Foto Bruno Marasović

POHOD NA SÄULECK

Darja Gramc

Po dveh letih članstva v PD Brežice sva se s sestro odločili za najin prvi društveni planinski izlet. Nekaj krajših izletov po slovenskih hribih v lastni režiji naj bi bilo dovolj kot priprava za vzpon na »damski« tritisočak Säuleck. Tako sem se v nedeljo, 18. avgusta 2013, ob osmi uri s polnim nahrbtnikom odpravila proti Restavraciji Štefanič. Ko sem zagledala tam zbrane, sem vedela, da bom v dobri družbi, ki jo povezuje ljubezen do gora. S tremi kombiji smo se veselo odpravili na pot 😊.

Prvi postanek je bil - kot vedno, kadar gremo v gorenjski smeri - na Voklem. Bil je čas za prigrizek in jutranjo kavo. Pot smo nadaljevali do karavanškega predora, kjer nas niti gneča pred predorom ni spravila v slabo voljo. Malo po 13. uri smo prispeli na izhodiščno točko. Odvečno prtljago smo pustili v kombijih, ostalo pa na rame, palice v roke in gremo. Akcija 😊!

Pogled na razgledno tablo pri parkirišču je povedal, da bomo imeli kar razgiban pohod. Sledil je nagovor predsednika PD Toneta Jesenka, ki naju je s sestro tudi posebej predstavil, kar me je tisti hip navdalo s ponosom. Nekaj o sami poti je povedal še predsednik Meddruštvenega odbora Borut Vukovič, ki je bil ta dan v vlogi vodnika.

In na pot! Prvi koraki, prvi ovinki, prvi postanek pri jezeru, prvo fotografiranje in prva priložnost za svežo vodo. Super 😊! Pred nami je lep razgled in daleč, tam visoko zgoraj, mogočni Säuleck. Ko je utrujenosti ravno dovolj, sendvič, čokoladica in voda nadoknadijo manjkajočo energijo. Sonce je že kar močno in Säuleck z bližnjimi vrhovi se kaže v najlepši luči. Še malo, še malo... in smo pri koči Arthur von Schmid Haus. Konec pohoda za danes. Pod kočo je prelepo jezero, v ozadju pa Säuleck. Ampak od njega nas loči noč. Sezuvanje, preoblačenje, večerja, obhod jezera in Tri planike, ki jih družno zapojemo v koči. Sledi spanje v sobi št. 10. Postelja se seveda ne more primerjati z domačo, ampak ne smemo biti prezahtevni 😊!

Zvok budilk iz telefonov. Ura je torej 6.00. Umivanje, oblačenje, pakiranje. Potem zajtrk na klopi pred kočo. Pogled na jezero in Säuleck ter oblečen »softshell« pomagata odmisлити nekoliko nižje temperature. Takoj za kočo se pot strmo dviga, a ker nas pospremi zvok harmonike iz rok upravitelja koč, je korak lažji. Prva pavza. Prva priložnost za kratke rokave. Prvi sneg do vrha. Super! Balzam za dušo ob pogledu proti koči in na odsev hribov v jezeru. Sprotno preverjanje pri Franciju, kako visoko smo, je prijazna motivacija za pot do vrha. Zmeren tempo popolnoma pomiri moj strah, da ne bom mogla slediti ostalim. In en, dva, tri (to so mišljene ure), smo na vrhu. Sledi skupno fotografiranje in Danica kar ne more posneti fotografij z množico aparatov, ki jih ima v rokah. Ista zgodba se ponovi kasneje še z Ivanom. Vse za zgodovino

in spletno stran PD Brežice! Pridejo tudi prve čestitke za prvi osvojeni tritisočak. Nekateri se slikamo še pri križu. Potem pa pot navzdol. Sonce je nekoliko stopilo sneg, kar pomeni tudi kakšno kepo več, pa drsanje in mehki pristanek na zadnji plati.

Čez nekaj časa smo se ločili v dve skupini in tako nadaljevali pot do kočice. Sama sem bila v hitrejši skupini in si tako prislužila nekoliko več počitka pri koči in daljši čas za kosilo in preteg mišic. Vreme nam je bilo zelo naklonjeno. Ni pretiravalo z močnim soncem, pa tudi oblaki so dobro zadrževali dežne kaplje. Kratki postanki za pitje vode (trinken pause ☺) in ura je bila osemnajst, ko je bila

skupina planincev PD Brežice pri kombijih. Kmalu so nas poškopile dežne kaplje, mi pa ponosni, da smo uspeli priti do cilja pred dežjem.

Vožnja s kombijem, klepetanje s sopotniki in smeh. Tako je minila pot do doma z vmesnim postankom v meni ljubi Kranjski Gori. Ob 22.30 smo bili spet na startu našega izleta v Brežicah. Jaz pa ponosna, čeprav z rahlo razbolelimi nogami in s še vedno težkim nahrbtnikom, da sem osvojila Säuleck. Bravo jaz! Uspelo mi je! Super je bilo ☺!

Hvala PD Brežice!

Z ZVONETOM ŠERUGO NA FILIPINIH

Danica Fux

Filipini so dežela 7107 otokov in otočkov. Že iz osnovne šole vemo, da je največji Luzon, sledijo Mindanao, Palawan in drugih nekaj tisoč. Da je glavno mesto Manila, sem že tudi vedela, da pa je ime dobila po španskem kralju Filipu, ki je vladal v času, ko je sem priplul osvajalec Magelan, pa sem slišala prvič. Tudi nisem vedela, da so Španci zatirali ta ljudstva 400 let. Pa še dosti drugega sem odkrila na tem potovanju.

Nov mi je bil tudi organizator potovanja, Zvone Šeruga, ki ga vsi bolj ali manj poznamo po njegovih potopisih, časopisnih člankih in televizijskih oddajah. Tokrat pa sem potovala v skupini, ki jo je vodil prav ta slavni motoristični in vsakršni popotnik, kar je bil zame še dodaten izziv. Potovati z njim je svojevrstno doživetje, saj je zelo neposreden, sproščen, potovanje pa si še najbolj zasluži ime avantura.

Začetek je bil prav Zvonetov: večerja v manilski restavraciji, da smo kar takoj zaznali utrip nočnega življenja, kjer ne manjka pitja piva iz trilitrskih »žiraf«, in deklet, ki si denar služijo s prodajo svojih teles.

Na srečo smo to življenje hitro zapustili in odleteli na Palawan, kjer smo se predajali soncu, plavanju, potapljanju, ležanju na peščenih plažah in tudi spanju na teh istih plažah, seveda vsak dan na drugem otočku. Za želodce je skrbela prijazna domačinka - kuharica, ki smo jo imeli s seboj, ona pa dva pomočnika, ki sta bila tudi mornarja. Večeri so bili popestrjeni s kitaro in petjem. V naši skupini je bil zdravnik iz Beograda, ki je odličen pevec in glasbenik, in vedno se je našel domačin s kitaro, tako smo imeli koncerte filipinske in jugoslovanske glasbe. Dva dni smo preživeli še v glavnem mestu Palawana Puerto Princese.

Po desetih dneh res pravih užitkov pa zopet letalo do Manile, od tu pa nočna vožnja z avtobusom v Severne Kordiljere v Banaue, mestece v vznožju lepih riževih teras. To je povsem drug svet, kjer ni cest, so samo kolovozi za džipnija ali pa še to ne in je potrebno pešačiti. Tri dni smo hodili skozi džunglo med vami in po riževih terasah gorskih plemen.

Terase so arhitekturno čudo, nekatere stare že po dva tisoč let. Mnoge kolibe so še vedno lesene bajtice s slamnatimi pokrivali. Žal tudi sem prihaja napredek in zarjavele pločevinaste strehe so ponos domačinov. Tu smo se gibali na višini okoli 1300 metrov. Ljudje so prijazni, obvladajo pogovorno angleščino, saj se jo učijo v šolah in tudi v teh odročnih krajih imajo šolo. Prvi večer so nam otroci pripravili pravi kulturni program. Bil je res nepozaben večer, ki se je končal zopet s kitaro in petjem.

Naš cilj je bila vas Batad, ki je postavljena sredi ogromnega amfiteatra riževih teras. Zaradi svoje lege in velikosti so jo uvrstili na Unescov seznam svetovne dediščine. V vasi je kar nekaj družinskih hotelčkov (lodgeov) s preprostimi lesenimi sobami in tuši. Ljudje pa še vedno kot pred stoletji ročno obdelujejo polja, voda se pretaka med terasami in ženice polagajo sadike v vodo.

Po treh dneh trekinga sta nas pričakala džipnija. Odpeljali smo se v Banaue, kjer smo pospravili kovčke in se z avtobusom vrnilo v Manilo.

V Manili smo presedli na letalo in poleteli proti jugu Luzona do Legazpija, ki leži ob vznožju vulkana Mayon - še kar živ vulkan, je pa eden lepših. Naš cilj je bil Donsol, ki je bil še pred desetletjem zaspana ribiška vas, potem pa je svet izvedel, da imajo tam neke čudne ogromne ribe in vse se je spremenilo preko noči. Vasica je postala svetovna

prestonica kitovcev. To so ogromne ribe, po velikosti spominjajo na kite, hranijo se s planktonom, vendar spadajo med morske pse in dihajo s škrgami. So pa zelo miroljubni in lahko z njimi skupaj plavaš, kar tudi privlači turiste. Seveda smo tudi mi prišli sem zaradi teh velikanov in imeli smo celo srečo, da smo jih opazovali, nekateri so se jih celo dotikali in z njimi plavali.

Jaz sem opazovala samo senco, ki se je pomikala ob čolnu. Sem si pa tu privoščila filipinsko masažo, obiskala tržnico in se še zadnjič najedla ananasa in manga. Takih sadežev ne dobiš pri nas.

Tudi ti dnevi so hipoma minili in zopet z letalom v Manilo, malo sprehoda po prestolnici, letališče in proti domu.

Odšli smo 6. marca in sem si mislila, da si bom malo skrajšala zimo, toda joj, ob vrnitvi konec marca je bila zima še hujša in snega toliko, da smo se s težavo vračali iz Benetk proti domu. To leto mi bo ostalo v spominu po Filipinih in dolgi zimi, ki je še kar trajala in trajala.

Vse foto Danica Fux

CAMINO MIRU IN SPOKOJA

Dobriča Lorenci

Zadovoljni Dobriča-Seka in Andreja

Ideja o romanju po poti sv. Jakoba se je rodila na Lepem špičju in zorela, se oblikovala v mislih, sanjah. Kako in kdaj na pot? Ker nisva imeli prave predstave, kako se podati na nekaj sto kilometrov dolg pohod, sva začeli zbirati informacije iz knjig, časopisov, z interneta, pozanimali sva se tudi pri znancih, ki so to pot že prehodili. Prebrali sva več potopisnih knjig in upali, da ne bova imeli takšnih težav kot večina popotnikov.

Januarja sva začeli s kondicijskimi pripravami, skoraj vsak dan prehodili 15 – 25 km z obteženim nahrbtnikom, da sva utrjevali noge, ramena, pravzaprav sva celo telo pripravljali na fizične in psihične napore. Nabavili sva primerne čevlje, oblačila in druge nujne dodatke (zdravila, obliže, mazila,...), pri tem pa pazili, da nahrbtnik ne bi bil težji od 10 kilogramov. Poiskali in vplačali sva tudi najcenejši prevoz do izhodišča poti in določili dan odhoda: 15. maj 2013. Ta dan se je silovito hitro približal.

Pot sva začeli na brežiški železniški postaji, iz Ljubljane nadaljevali s kombijem Go Opti do Benetk, od tam poleteli z Easy Jetom do Pariza, kjer sva prespali na letališču in zgodaj zjutraj z istim prevoznikom nadaljevali do Biarritz. V družbi slovenskih romarjev sva nadaljevali pot z avtobusom do Bayona, od tam pa s počasnim vlakom do Sant Jean Pied de Porta. V starem romantičnem mestecu, polnem romarjev, cvetja, spominkov, smeha in vesele neučakanosti sva v uradu za romarje dobili romarski potni list za zbiranje žigov, prvi žig, Jakobove školjke in bon za nočitev v prvem albergu, kot tam pravijo prenočiščem.

Petek, 17. maj. Peterica slovenskih romarjev se nas je skupaj podala po Napoleonovi poti preko Pirenejev. Dan je bil v začetku čudovit, s prekrasnimi razgledi, a so z vetrom prišli tudi oblaki, dež in na sedlu solika, ki nama je povzročila nekaj težav pri spustu do samostana Roncesvalles, kjer naju je že čakal Peter. Dan smo zaključili z romarsko mašo in druženjem slovenske peterke ob večerji in zdravici.

Naslednje jutro pa je sledilo presenečenje: pogled skozi okno na pobeljeno naravo je vsem zaprl sapo in v tišini sva se v polni pohodni opremi odpravili na pot. Sneg, blato, plundra, potočki, spolzki kamni, kasneje tudi jutranji mraz, sonce, močan veter v prsi, dež,... Tako vreme naju je spremljalo po dobro označenih poteh skozi vasi, mesta, neskončna polja, vinograde, nasade, preko hribov in dolin. V družbi drugih, pogosto znanih romarjev, sva premagovali napore. Vsak dan sva začeli zgodaj, še v temi,

z urejanjem, razgibavanjem, zajtrkom in pred sedmo uro sva bili že na poti. Razen mojih bolečih in otečenih nog v prvem tednu hoje drugih zdravstvenih problemov nisva imeli. Po prehojenih 25 do 35 kilometrih oziroma po šestih do devetih urah hoje sva poiskali prenočišče (alberg), se prijavili, žigosali, tuširali, masirali, prali in sušili perilo, nato pa poskrbeli za hrano. Popoldne sva si ogledali okolico in znamenitosti ter načrtovali etapo za naslednji dan. Andreja je izbrala vsako možnost za internetno povezavo z najbližjimi domačimi in jih obveščala o najinem napredovanju. Sama pokrajina je bila čudovita, polna cvetja, na še tako majhnem hribu se je obračala cela veriga vetrnic. Lepo urejeni vrtovi, kamnite hišice, štirinožni prijatelji in prijazni domačini so nama vedno znova popestrili pot.

Čevlji so ostali na obali Atlantika Vse foto Andreja Ogorevc

Zadnjih sto kilometrov so se nama pridruževali novi, čisti, sveži, lepo oblečeni domači turisti z majhnimi nahrbtniki ali celo brez njih z edinim ciljem: nabiranje žigov. Po devetindvajsetih dneh neprekinjene hoje sva prišli utrujeni, a ponosni ob 11. uri v Santiago de Compostello. Na trgu pred katedralo sv. Jakoba se je drenjala množica domačinov, romarjev in turistov. S pogledom sem se srečala z moškim ob poti, ki mi je zaploskal, ob tem so se mi od gnenosti zasolžile oči. Po toliko prehojenih kilometrih in prečudovitih doživetjih sva se postavili v vrsto čakajočih romarjev in malo pred dvanajsto dobili na osnovi žigov v romarskem listu pisno priznanje o prehojenem Caminu. V nabito polni katedrali, kamor sva prihiteli k romarski maši, sva komaj dobili prostor za svoje noge in sploh nisva čutili, da imava nahrbtnike še na hrbtih. Pred mašo so oznanili, koliko romarjev in iz katerih držav je ta dan prispelo. Po koncu maše naju je čakalo največje doživetje: zibanje ogromne kadilnice čez prečno ladjo katedrale. Ob tem me je zmrzilo in solze so mi nekontrolirano tekle po obrazu. Misli so mi odpotovale k mojemu sinu, preminulemu možu, bolni nečakinji in drugim najdražjim. Po tem sva se z Andrejo toplo objeli in si mislili: dosegli sva, kar sva načrtovali.

Tri dni počitka v romarskem središču sva porabili za ogled, srečevanja z znanimi in novimi romarji, za izmenjavo izkušenj in razmišljanja o prehojeni poti, ki sva si jo delili s »peregrinosi« v vseh jezikih sveta.

Komaj sva čakali, da zopet obujeva gozdarje, si nadeneva nahrbtnika in odrineva proti oceanu. Po navadi romarji ta del poti izpustijo ali pa se odpeljejo z avtobusom, zato je tu manj pohodnikov in tudi označbe so malo slabše. Pa tudi me sva si izbrali bolj nenavadno pot, saj sva želeli prehoditi vse dele Camina, zato sva šli najprej počasi do Muxie, kamor sva prišli po petih dneh. Pot do tja naju je vodila med nasadi dišečega srebrno-sivega evkaliptusa. Ob pogledu na penaste valove oceana v Muxii sva od veselja kričali. Andreja je šla do samega morja, jaz pa sem ostala v ozadju in tako sva se soočali vsaka s svojimi občutki. Po ovekovečenju sva z zadnjimi atomi moči poiskali alberg, kjer sva dobili drugo potrdilo Muxiana in nočitev. Popoldan sva se sprehajali v toplem soncu ob oceanu in si ogledali Marijino cerkev in ostanke kamnite ladje.

Naslednje jutro pa naju je čakal še zadnji, za naju najtežji del poti do Finnisterre. Noge so od utrujenosti že hodile po svoje, vsak še tako majhen vzpon je bil odveč, a sva le pririni do konca. V dežju sva našli natlačen, neprijeten alberg, kjer sva dobili zadnje priznanje - Fisterrano. Čeprav so domačini slavili prvo poletno polno luno, sva medve mirno spali in zjutraj poiskali čudovit nov privatni alberg, kjer sva iz postelje gledali naravnost na najlepšo peščeno plažo Španije. Popoldne sva na obali nabirali Jakobove školjke, Andreja je oblečena opravila obred kopanja v ledeno mrzlem oceanu, jaz pa sem ugotavljala posledice poti: prevelike hlače in modro pobarvane nohte na nogah.

Na nulti točki rta Finnisterre na Costa da Morte – obali smrti - sva se dostojanstveno in slovesno poslovili od

najinih čevljev, ki jih je Andreja obesila na izpostavljeno skalo nad oceanom. Okrašene s cvetjem sva tudi fotografirali. Če bo kdajkoli kdo od vas, bralcev, prišel do tja, sem prepričana, da bo na skali zagledal najine čevlje.

Tri dni počitka sva potrebovali za urejanje misli, na kar sva se z avtobusom odpeljali ob čudoviti obali oceana nazaj v Santiago, kjer sva preživeli naslednje tri dni. Ob razvajanju s špansko kulinariko, sladoledom in vinom »tinto« ter ob zapravljanju denarja za spominčke je minilo tudi to in z nočnim vlakom sva odpotovali domov.

Skozi okno vlaka sva v Brežicah zagledali skupinico torkarjev, ki so naju s transparentom DOBRODOŠLI DOMA, z rožicami in čokolado veselo sprejeli. Hvala za tako lepo gesto, hvala vsem, ki ste nas od doma bodrili in spremljali na najini poti.

...CAMINO1000 kilometrov...
 ...35 dni hoje...
 ...v človeku se nekaj spremeni...
 ...postajaš močnejši, boljši,
 spoštljiv do samega sebe in do drugih...
...prijateljsko razpoložen in pripravljen pomagati tudi
tistim, s katerimi nisi čustveno vezan...
 ...postaneš drugačen človek...

Seka – Dobrila

Leta 1985 je Unesco vključil Jakobovo pot - **El Camino de Santiago** - med svetovno dediščino. Leta 1987 pa je Svet Evrope priznal kulturno pomembnost poti, ki prečkajo vso Evropo s ciljem v Santiagu in jih imenoval „Evropska pot pobožnosti“. Istočasno je bil odobren strošek za ustrezno opremo poti, predvsem za informativne table in mejnike z oznako poti.

Vključitev v Unescovo svetovno dediščino ne poudarja samo verske plati, temveč njeno kulturno in zgodovinsko pomembnost, kar je močno obudilo zanimanje zanjo. V zadnjih dveh desetletjih število obiskovalcev stalno narašča, čedalje več je tujcev, predvsem Nemcev in Italijanov.

Vir: Wikipedija

Za prehojeno pot volje, vzdržljivosti,
vztrajnosti, kondicije, tovarištva,
potrpežljivosti, preizkušanj in izkušenj
vama brežiški planinci iskreno čestitam!

VZPON NA GORO WHITNEY

John Boyd

Iz vrha gore Whitney se na vzhodu razprostirajo nekateri od 150 gorovij in dolin vzhodne Kalifornije, Nevade in Utaha. Foto Philip Woodruff

V letošnjem septembru sem obiskal hčerko v San Diegu, v Kaliforniji, kjer sem preživel tri tedne. Preden sem zapustil Slovenijo, kjer živim že 14 let, sem se odločil, da se bom povzpел na goro Whitney, ki leži 450 km severno od San Diega.

Gora Whitney (Mt. Whitney) je s 4421 metri najvišja gora v celinskem delu Združenih držav Amerike. Le nekaj vrhov v Alpah je višjih od Mt. Whitney, na Aljaski je 16

gora, ki so višje, med temi tudi gora McKinley (6168 m). Nasprotno pa je na drugi strani havajski vulkan Mauna Kea (4207 m) nižji od gore Whitney.

Kljub takšni višini na goro vodijo netehnične smeri z obeh strani – z vzhoda in z zahoda. Vzhodna smer, ki se imenuje »Whitney Portal Trail«, je najlažja. 27 kilometrov dolga pot poteka od mesta Lone Pine proti gori Whitney in dosega 2548 metrov razlike v nadmorski višini. Pot proti vrhu, ki se začne na koncu prej omenjene smeri, je dolga 17 kilometrov, premagati je treba 1873 metrov višinske razlike. Nanjo se lahko vzpnemo v enem daljšem dnevu ali v dveh do treh dnevih, ki vključujejo kampiranje na polovici poti proti vrhu. Moj načrt pa je bil, da se na goro povzpnem v enem dnevu.

Gorovje Sierra Nevada

Gora Whitley je del gorske verige Sierra Nevada in je skoraj v večini locirana v vzhodni Kaliforniji. Gorovje je masa granita, dolga 560 km in široka do 110 km, ki je nastala globoko pod površjem zemlje pred več kot 100 milijoni let. Tektonske sile so počasi dvigale to ogromno gmoto na prelomnici ob vzhodnem robu. Proces je ustvaril gorski masiv dvanajst gora in več manjših vrhov nad 4267 m višine.

Pot na nadmorski višini 4300 m Foto Philip Woodruff

Zahodno gorovje s položnejšimi pobočji, ki se spušča proti Pacifiku, je erodiralo in ustvarilo globoke doline, kot sta dolina Yosemite in Kraljevski kanjon (King's Canyon). Bogata prst, ki jo je nanosilo s teh planin, je ustvarila eno kmetijsko najbolj razvitih regij na svetu – Kalifornijsko dolino (California's Central Valley) –, kjer pridelujejo veliko sadja, oreščkov in zelenjave za potrebe Združenih držav.

Večina gorovja Sierra Nevade je zaščiten in ima status narodnih parkov in gozdov. Pokrajina gore Whitney zajema področje skorajda neprehodne divjine z 22 jezeri in mnogimi tiritisočaki, saj več kot 300 km daleč, od prelaza Tioga na severu pa vse do jezera Isabella na jugu, ni poti čez gorovje.

Dvomi pred začetkom vzpona

Preden sem se podal proti vrhu gore Whitney, sem se očal z velikim dvomom, ali mi bo uspelo priti na vrh ali ne. Pred komaj desetimi meseci sem si pri padcu s konja poškodoval mišice v predelu medenice. Deset tednov sem preživel na berglah, okrevanje po poškodbi pa je trajalo še več mesecev. Julija sem postopoma začel s počasnimi vzponi v slovenske gore, nekajkrat sem se povzpel celo na Triglav. Ob prihodu v San Diego me je medenica še vedno bolela. Pred vzponom na Whitney sem si rekel, da bo v redu, tudi če opravim le polovico poti.

V zadnjem trenutku se mi je posrečilo, da sem preko spleta pridobil dovolilnico za enodnevni vzpon na goro Whitney, in sicer za sredo, 4. septembra. Nekaj nemirnih ur noči sem prespal v hostlu za pohodnike. Poln dvomov sem se zbudil pred eno uro zjutraj in se odpeljal do izhodiščne točke. Spoznanje, da na to področje pogosto zaidejo medvedi, me ni navdajalo za zupanjem.

Phil postane moj pohodniški tovariš

Ko sem se z naglavno svetilko podal na pot, se mi je pridružil možak iz Rena. Tudi Phil je starejši pohodnik, zato sva se poimenovala »Klub 66«, kar se je nanašalo na najina ista leta starosti. Skupaj sva ostala cel dan in ker je bil to Philov prvi nočni pohod, sem vlogo vodnika prevzel jaz. Ko se me je pozneje lotila višinska bolezen, pa je Phil pomagal meni.

Pohod sva začela na 2548 m nadmorske višine in ker sem želel obdržati ritem, s katerim bi se lahko povzpela na vrh, sva v temi počasi hodila štiri ure. Ob zori sva dosegla pohodniški tabor. Bila sva na 3670 m nadmorske višine in pihal je mrzel veter. V taboru sem si oblekel toplejša oblačila. Sledilo je 97 serpentin, ki so naju počasi popeljale po strmem grebenu, kjer sva bila obdana z navpičnimi pečinami. Hoja je bila frustrirajoča, a to je bila edina pot do vrha gore brez uporabe plezalne opreme.

Višinska bolezen

Na 4200 m nadmorske višine sem začutil slabost zaradi višinske razlike, postajal sem omotičen in pojavile so se tudi težave z ravnotežjem. Bilo mi je slabo in nisem občutil niti lakote niti žeje. Počutil sem se, kot da bi imel prebavne motnje ali kot bi me sililo na bruhanje, vendar mi je uspelo vse telesne tekočine obdržati v sebi. Neprijetnega občutka se nisem mogel znebiti vse do večera, dokler se nisem vrnil v mesto Lone Pine. Na pohodu sem srečal kar nekaj pohodnikov in številni so trpeli zaradi višinske bolezni. Phil se ji je izognil in me je ves čas opogumljal.

Dosegla sva križišče, kjer se je najina smer križala s potjo, ki prihaja z zahoda - iz Kraljevega kanjona. Tu je t. i. končna točka Poti Johna Muira - tako se imenuje daljša pohodniška pot, ki poteka južno čez gorovje z začetno točko v Yosemite narodnem parku in je dolga 338,6 km. Nadmorska višina na tej transverzali se le redko spusti nižje od 2400 m, saj pot prečka kar sedem gorskih prelazov, višjih od 3400 m, preden se zaključi na gori Whitney. Pozneje sem srečal pohodnika iz Nemčije, ki je prehodil celotno pot iz Yosemite do gore Whitney v 12 dneh, in japonskega pohodnika iz Los Angelesa, ki je za pot porabil 17 dni. Le lučaj spodaj se Pot Johna Muira poveže in nadaljuje po isti pešpoti kot veliko daljša Pot po pacifiškem grebenu - ta se razteza na 4240 km od Mehike do Kanade.

Na tem križanju pohodniških poti sem pustil svoj nahrbtnik, ker mi je povzročal težave. Sposodil sem si ga narmreč kar pri hčerki in začel je ukrivljati moje telo v desno. Od tam, kjer sva se s Philom ustavila, pa do vrha gore, ki sva ga lahko videla, so naju ločili samo še trije kilometri. Razdalja pa je bila v resnici veliko večja, kot je bilo videti. Noge me sicer niso bolele, sem pa postajal izčrpan in slaboten. S Philom sva nato hodila 10 minut, se ustavila in 2 minuti počivala. Tako sva nadaljevala skoraj celo uro, pozneje sva hodila v petminutnih intervalih, ki jim je sledil dvominutni počitek.

Na vrhu

Po dveh urah sva dosegla vrh, kjer ni bilo snega niti vetra. Temperatura na soncu je bila 10 stopinj. V Sloveniji se je vreme že ohlajalo, toda tukaj, v južni Kaliforniji, je bilo kljub skoraj 4500 m nadmorske višine podnevi toplo.

Med velikimi skalami sva našla kamnito zavetje, kjer je bilo prostora za 6 oseb, ki bi tu lahko prevetrite snežni

vihar. Zunaj pred zavetjem pa je posebna tabla opozarjala ljudi, naj se ob bliskanju ne zadržujejo v njem! Razlika med tem zavetjem in našimi planinskimi kočami v Sloveniji je bila več kot očitna.

Vzhodno od naju se je navpično navzdol spuščala skala, v dolinah daleč spodaj sva videla jezera in dolino vse do mesta Lone Pine. V daljavi sva lahko opazovala gola pobočja gora. Gorovje Sierra Nevada je tako visoko, da vlaga preprečuje pot proti vzhodu. Zaradi te klimatske pregrade se začenja puščava takoj na vzhodu za goro Whitney.

Kolikor daleč nama je neslo pogled, so se razprostirali gorovja in doline vzhodne Kalifornije, Nevade in Utaha. Zemeljska skorja se v tem delu razteza v smeri vzhod-zahod, se drobi, dviga gore in ustvarja kanjone. Pritisk na zemeljsko skorjo povzroča nastanek številnih vulkanov in globokih kanjonov, kot je npr. samo 150 km oddaljena Dolina smrti (Death Valley), eden najbolj suhih in vročih krajev na svetu.

Zapleten spust nazaj

Še vedno nama je ostalo 17 km hoje nazaj v dolino. Pot na vrh nama je vzela skoraj devet ur, nadaljnjih sedem ur in pol pa sva porabila za vrnitev do najinih vozil. Moja višinska bolezen in omotičnost sta se nadaljevali.

Veliko večje težave sem imel s sposojenim nahrbtnikom, ki ni imel pasu za pričvrstitev okoli bokov in je pritiskal na mojo poškodovano medenico. Dlje kot sem ga nosil, bolj me je zanašalo v desno, dokler nisem mogel več hoditi vzravnano. Phil je verjetno menil, da je nekaj narobe z mojimi kostmi oz. da imam ukrivljeno hrbtenico. Da bi se uravnotežil, sem pohodne palice preložil v levo roko in jih uporabil za ravnovesje. Blizu vznožja gore sva po večjih skalah prečkala nekaj manjših izvirov, pri tem sem se zvrnil v enega od njih. Bilo mi je nerodno, Phil pa je

bil videti zaskrbljen, saj sem bil jaz najin vodja. Uspelo se mi je splaziti nazaj na pot in nekako sva prispela do parkirišča. Skupaj sva spila pivo, potem pa šla naprej vsak po svoji poti. Odpeljal sem se v hostel Lone Pine, kjer sem spal celih 10 ur. Naslednjega dne sem se počutil veliko bolje – višinska bolezen je izginila in spet sem lahko hodil vzravnano, brez bolečin. Zvečer sem se že vrnil v San Diego.

Gora Whitney (na sredini slike) je s 4421 m najvišja gora v celinskem delu ZDA Foto John Boyd

Zaključim lahko, da je bil vzpon in spust z gore Whitney v enem dnevu najtežji pohod, kar sem jih doživel (če izključim tehnični dvodnevni plezalski podvig na Grand Teton in goro Rainer v času študija). Pot na Whitney je predstavljala moj najvišji vzpon in počutil sem se slab kot še nikoli, tako da je pohod postal preizkus mojih moči in premagovanja bolečine. Zadovoljen sem, da mi je uspelo, in vesel, da je ta podvig za mano. Od zdaj naprej bom z veseljem užival le še v slovenskem sredogorju in na priložnostnih vzponih na nižje gorske vršace v Združenih državah Amerike.

PO JEKLENICAH NA HALF DOME

John Boyd

Half Dome (2693 m) je simbol Doline Yosemite, Kalifornija Foto John Boyd

Nacionalni park Yosemite v Kaliforniji je eden izmed treh najbolj priljubljenih nacionalnih parkov med vsemi 59 parki Združenih držav Amerike. Nahaja se v 560 km dolgem granitnem gorovju Sierra Nevada v vzhodni Kaliforniji.

Dolina Yosemite, ki je dolga 13 km, se nahaja natančno 300 km vzhodno od San Francisca. Je pravi raj za plezalce, saj je znana po visokih pečinah in spektakularnih slapovih. Ena izmed pečin je El Capitan, 1000 m visoka navpična gmota blizu začetka doline, ki se ponaša z najbolj znanimi plezalskimi smermi na svetu.

Half Dome (Polovična kupola): ikona Yosemiteškega parka

Verjetno je najbolj slavna skalna struktura v Yosemiteškem parku t. i. Half dome (polovična kupola), 386 m višja od pečine El Capitan. Po videzu spominja na velikansko kupolo, ki so ji starodavni ledeniki odtrgali polovico glave, tako da se ena stran pečine spušča navpično navzdol. Gora je zgrajena iz gladkega in strmega granita, zato so nekoč zapisali, da je Half Dome »popolnoma nedostopna, verjetno je edina izmed pomembnih točk v parku Yosemite, ki je nikoli niso in je tudi ne bodo teptala človeška stopala«.

Izjava, zapisna l. 1865, leto dni zatem, ko je Abraham Lincoln Yosemite zaščitil z zveznim zakonom, se je izkazala za napačno. Na Half Dome se je l. 1875 povzpel nekdo, ki je v granitno steno zvrtil luknje in tam namestil kovinska sidra. Vse alpinistične smeri, ki vodijo na vrh Half Dome – razen ene – pa so še danes zahtevni plezalski podvigi. Tudi t. i. smer Snake Dike, ki velja za najlažjo pot po zahodnem grebenu, je označena z oceno 5.7, kar na yosemitski težavnostni lestvici predstavlja težak vertikalni vzpon. V dolini Yosemite je več kot 12 vzponov po navpičnih pečinah, med temi tudi alpinistična smer The Regular Northwest Face, ki je rangirana kot alpinistična smer težavnostnega razreda VI 5.1; le zelo majhnemu številu elitnih plezalcev je uspelo s prostim plezanjem osvojiti ta vrh.

Smer ob jeklenicah na Half Dome vsako pomlad in zimo postane alpinistična smer, potem ko odstranijo jeklene vrvi. Od konca maja do sredine oktobra, ko so na pobočju nameščene jeklene vrvi, pa je enodnevni izlet na Half Dome bistveno lažji od enodnevnega vzpona na Triglav. Half Dome je nižji od Triglava (2693 m proti 2864 m) in tudi sprememba nadmorske višine na poti na Triglav je večja (1800 m v primerjavi s Half Dome, ki je 1450 m). Pohodniška pot iz doline Yosemite do vrha Half Dome in nazaj znaša 25 kilometrov, podobne dolge so tudi nekatere poti na Triglav, primerljiv je tudi čas, ki ga potrebujemo za vzpon na vrh – približno šest ur.

Half Dome (2693 m) je simbol Doline Yosemite, Kalifornija. Foto John Boyd

Moj načrt za vzpon na Half Dome

September 2013 sem iz Zagreba poletel v Los Angeles na obisk k hčerki, ki živi v San Diegu v Kaliforniji. Nekaj dni po prihodu sem se v enem samem dnevu povzpel na goro Whitney (4421 m). Vzpona na Half Dome pa nisem imel v načrtu, saj se mi je zdel ta plezalski vzpon preveč zahteven.

V naslednjem tednu sem s starejšim bratom obiskal tri od osmih nacionalnih parkov v Kaliforniji –Sequoia, Kings Canyon in Yosemite. Med tem obiskom sem izvedel, da pot na Half Dome ob jeklenicah pravzaprav predstavlja nezahteven enodnevni vzpon, zato sem se odločil za ta podvig.

Ker je na poti ob jeklenicah čez dan velika gneča, sem svoj pohod začel ponoči in bil tako že zgodaj zjutraj na vrhu gore. Manj hoje po dnevni vročini je pomenilo tudi manj bremena, potreboval sem namreč manj vode. Voda iz jezer in potokov v gorovju Sierre Nevade je primerna za pitje samo, če je pred zaužitjem prefiltrirana, prekuhana ali kemično obdelana. Podnevi sem si ogledal tudi začetek poti, da bi ga v temi lažje našel.

S seboj nisem imel niti pohodnih palic niti ustreznega nahrbtnika. V gozdu sem našel borovi veji, ki sta mi nadomeščali pohodne palice, nahrbtnik, ki mi ga je posodila hčerka, pa sem si pritrdil okoli bokov kar s pasom s svojih kratkih hlač. Tako opremljen sem lahko s seboj nosil nekaj vode in sendvičev. S kolesarskimi rokavicami, naglavno svetilko in pohodniškimi čevlji sem bil pripravljen na akcijo.

Pot do dovoljenja

Od l. 2010 Uprava ameriških nacionalnih parkov zahteva, da imajo vsi pohodniki, ki se želijo povzpeli na Half Dome, dovoljenje za vzpon. Ker je zadnjih 150 metrov poti ob jeklenicah prenatrpanih z obiskovalci, želi uprava tako zmanjšati število pohodnikov. V preteklih letih se je poleti ob koncih tedna na goro povzpelo tudi po tisoč ljudi, kar znese okoli 50.000 obiskovalcev letno. Včasih je ob jeklenicah prišlo do popolnega zastoja, kar je bilo še posebej nevarno med nevihto, ko je granit moker, jekleni kabli pa lahko prevajajo elektriko.

Sedaj se sme na vrh povzpeli samo 300 pohodnikov dnevno. Marca, pred sezono, po spletni loteriji razdelijo 225 dovoljenj. Naslednja loterija se izvede dva dneva pred pohodom, kjer razdelijo še 50 dovoljenj. Poleg teh dovoljenj je dnevno na voljo tudi 75 dovolilnic za tiste, ki se nameravajo čez noč utaboriti v kampu na polovici poti do vrha gore.

Ker se nisem prijavil na marčevsko loterijo, je bila možnost, da dobim dovoljenje za vzpon le dva dneva pred načrtovanim pohodom po podatkih uprave parka komaj 30%. Začel sem celo razmišljati, da bi šel na vrh ponoči in brez dovoljenja. Mislil sem si: ranger (paznik v parku) začelja preverjati dovoljenja na vrhu okoli 9. ure zjutraj

in morda mi bo uspelo do tedaj priti na vrh in se vrniti. Ko pa sem prebral opozorilo, da bodo *pohodniki, ki jih rangerji zalotijo brez dovoljenja na pol-kupoli ali na glavni kupoli kaznovani z denarno kaznijo do 5000 USD in/ali s 6 meseci zapora*, sem se odločil, da pot na vrh brez dovoljenja ne pride v poštev.

Potem mi je končno neki pohodnik svetoval, naj zaprosim za dovolilnico za taborjenje. Te so bile še vedno na voljo, saj je zaradi gozdnega požara v bližini mnogo ljudi odpovedalo svoj prihod. V petek sem ob 3. uri popoldne prikorakal v pisarno Centra za divjino v dolini Yosemite in ranger mi je dejal, da je na voljo samo še ena dovolilnica. Po srečnem naključju sem tako dobil dovoljenje za vzpon na Half Dome za nedeljo, 15. septembra.

Pot z jekleno vrvi na vrh gore Half Dome Foto John Boyd

Od Sub-Dome do Half Dome

Sobotne noči vseeno nisem prespal v kampu. Brata sem odpeljal na pet ur oddaljeno letališče v San Franciscu. V nedeljo sem na parkirišču vso hrano iz avta preložil v posebno kovinsko posodo zaradi nevarnosti pred črnimi yosemitskimi medvedi, ki so v iskanju hrane pripravljene razdejati tudi avto. V temi, opremljen samo z naglavno svetilko in borovimi palicami, sem malo po četrty uri zjutraj pričel svoj pohod proti vrhu Half Dome.

Ob zori, po dveh urah hoje, sem za seboj pustil dva slikovita slapova, slap Vernal (97 m) in slap Nevada (181 m). Ponovno sem ju lahko občudoval pozneje istega dne na poti navzdol. V naslednji uri sem dosegel vznožje Sub-Dome, ki je manjša gora kupolaste oblike in tvori severovzhodno pobočje veliko višje Half Dome.

Pot do Sub-Dome je zelo strma in sestavljena iz majhnih kamnitih stopnic. Zdaj na poti nisem bil več sam, najmanj dvajset ljudi se je že povzpelo, da bi z vrha opazovali sončni vzhod in so se sedaj vračali. Nekateri so se podali na pot že v soboto zvečer. Tukaj so se pričeli jekleni kabli. Moji pohodniški čevlji so se s težavo oprijemali gladkega granita, ki so ga v tisočletjih s peskom zgladili ledeniki. Tu se pot nenadoma vzdigne pod ostrim kotom več kot 60 stopinj in se vzpenja zadnjih 150 m proti vrhu. Po

robu prepada poteka ozka steza med dvema vzporednima jeklenicama, ki sta pritrjeni na nosilce. Opremljen s kolegarskimi rokavicami sem se z obema rokama povlekel po kabliah navzgor. Počasi sem se premikal po strmih granitu, dokler nisem prišel do nosilcev. Tam sem stopil na vodoravno desko, ki je bila pritrjena med dvema nosilcema.

Vzpon je bil zelo utrujajoč in je zahteval močne roke in noge. Zaradi granita je bil ta kratek odsek napornejši in zahtevnejši od vseh odsekov vzpona ob jeklenicah na Triglav. K sreči sem bil na kabliah sam, zato sem prišel na vrh v dvajsetih minutah. Tam sem srečal samo tri pohodnike. Half Dome smo imeli samo zase. Fotografirali smo se in se previdno približali robu pečine, ki strmo pada proti dolini Yosemite. Za pot do vrha sem potreboval le štiri ure in pol, kar je še eden od pokazateljev, da je to goro lažje osvojiti kot Triglav.

Nato me je pot vodila navzdol po jeklenicah in stopnicah do vznožja Sub-Dome, kamor je prispel ranger, ki je preverjal dovoljenja s pomočjo prenosnega računalnika. V treh urah in pol sem bil nazaj pri avtu – celoten pohod mi je vzel le osem ur. Napolnjen z energijo gore sem prevozil še osem ur poti nazaj do San Diega, kjer sem nedeljsko noč prespal v udobni postelji v hčerkinini hiši. Naslednji teden sem se z letalom vrnil domov v prelepo Slovenijo.

Na vrhu gore Half Dome, pogled levo na goro El Capitan Foto John Boyd

METULJI NA NAŠIH POTEH

Branko Brečko

Nekateri si vzamemo čas za planinski pohod, drugi za lahek sprehod v naravi, vsak po svoje skrbimo za zdravje, obenem pa uživamo lepoto, s katero nas je obdarila narava. Del te lepote so tudi metulji. Ogromno jih je, v glavnem koristnih, nekateri pa poskrbijo tudi za nejevoljo, ko njihove gosenice pojedjo liste vrtnih rastlin. Vsi pa so neizmerno lepi.

Ko se februarja, včasih celo prej, sončni žarki ohrabrijo in začno močnejše ogrevati prisojne lege, se na obronkih gozdov prikažejo prve zaplate zemlje. Sneg se tali in drobne lesketajoče se vodne kapljice odtekaajo v potočkih v zemljo. Prebujati se začnejo prve rože, ki z živimi barvami svojih cvetov privabljajo žuželke: črni teloh z velikim belim, včasih rdečkastim cvetom, pomladanska resa z drobnimi roza cvetovi, trobentica rumeno zacveti najraje na obrobju kolovozne poti, jetrnik očara s svojim modrim cvetom ...

Drobnim žuželkam se kmalu pridružijo prvi metulji. Najprej nas preseneti zorica (*Anthocharis cardamines*), nemiren metuljček z živo pisanimi belo rumenimi krili, ki frfota od cveta do cveta, težko ga je videti sedečega na roži.

Kmalu za njim opazimo citrončke (*Gonepteryx rhamni*), velike metulje citronaste barve, ki jih skoraj ni mogoče zamenjati z drugimi vrstami. Tudi ti neprestano letajo in iščejo da z njimi prestraši napadalca, vidimo vse leto. Je zelo pogost in ga pozna skoraj vsak. Njegova krila so črna in skoraj neopazna.

Ko je pomlad še v prvi polovici, se na rožah pojavi eden izmed najlepših metuljev, mali koprivar (*Aglais urticae*). Njegova oranžno rdečkasta krila krasi čudovita obroba »modrih biserov«.

Na cvetočih travnikih, ogrelih od sonca, so zelo živahni tudi navadni senoženjki (*Colias croceus*), zelo hitri rumeni metulji, ki imajo na spodnji strani kril pego v obliki številke osem. Zato ga imenujemo tudi zlata osmica. Na svojih poteh ga lahko opazimo skoraj vse leto od nižin do visokogorja.

Med zelo trpežne in najlepše metulje lahko prištevamo tudi admirale (*Vanessa atalanta*), za katere je značilen temno rjav, rdeč in črn vzorec na krilih, zanimivo pa je, da jih lahko vidimo tudi pozimi, če je več dni zapored topleje. Zelo radi se pasejo na bujno cvetočih konjskih grivah, jeseni pa delajo družbo osam in sršenom pri sadnih poledinah, ko se gostijo z načetimi in nagnitimi hruškami in jabolki, ki jih ptice zmečejo na tla.

Med zelo pogoste, vendar nič manj lepe metulje spadajo tudi navadni modrini (*Polyommatus icarus*), ki jih vidimo vse leto na cvetočih travnikih. Samčki imajo zgornja krila modra, obrobljena s črnim robom, samičke pa rjava, okrašena z rumenimi lisami. Če imajo krila zaprta, je pri obeh viden značilen vzorec: na zunanji strani svetle resice, potem vrsta črnih in na notranji strani živo oranžnih okroglih lis.

Pisani poplesovalček (*Heteropterus Morpheus*) je metulj gozdnih jas, ki spada med debeloglavčke. Vneto poplesuje od cveta na cvet in ga je težko ujeti v objektiv. Krila ima oranžna, na njih pa črno obrobljene bele lise.

In če imaš »foto-metuljarsko« srečo, lahko srečaš tudi izjemnega metulja iz rodu *gospic*, razkošnega bisernika (*Argynnis Pandora*), ki je bil nazadnje najden v našem koncu pred skoraj 100 leti. Pasel se je na zlati rozgi v Vrbinu, kjer je dolgo in lepo poziral, kot da bi vedel, da bo njegova slika krasila stran v Utrinkih.

Z DUŠANOM PO KOZJANSKIH TRAVNIKIH

Laura Rueh

V zgodnjeoletni nedelji smo jo mahnili na Kozjansko. Na Oslico. Tokrat nas je peljala Olga, naša naravovarstvenica, ki nam vedno pripravi kako presenečenje. Tudi tisto bleščavo nedeljo ni bilo nič drugače. Po bohorskih travnikih nas je vodil Dušan Klenovšek, velik poznavalec flore in favne, ki vedno znova vzbuja občudovanje zaradi svojega izjemnega poznavanja narave. Ob njem sem ugotovila, kako slabo opazujem rastline ob poti, čeprav mislim, da jih. Ob Dušanovih opozorilih na to in ono rastlino ali zvok nekje v daljavi sem šele doumela, kakšno bogastvo nam raste skoraj pred nosom.

Spomladanski travniki so prelepi, sploh tam, kjer jih človeku še ni uspelo uničiti. Ko pa pogledaš od blizu čudoviti spekter barv, ki jih tvorijo nežne spomladanske cvetlice, se pravzaprav zaveš, kako lep je ta naš svet. Od kod te barve, te dišave in opojni okus čaja, ki si ga iz nabranih rastlin skuhaš v kakšnem od dolgih zimskih večerov? Dušanu je s svojim poznavanjem travniških bilk konkurirala samo še Stanka, ki je tudi prava zakladnica znanja o travniških rastlinicah in vseh mogočih bilkah, ki nam sicer rastejo pred očmi, a jih v vsakodnevni naglici niti ne opazimo.

Božalo nas je toplo junijsko sonce, mi pa smo kar hodili in poslušali zanimivo razlago. Danes ob vsaki zdravstveni nevšečnosti iščemo pomoč pri najrazličnejših čudežnih tabletah, a marsikaj prihaja iz narave. Tako so si razne tegobe lajšali naši predniki. Zato je lepo in koristno, da imamo tudi planinci tu in tam kakšno učno uro s tega področja. Seveda upam, da nam bosta Olga in Dušan še kdaj pripravila takšen strokovni izlet. Ponosna sem na pridobljeno znanje o rastlinah in vesela nabranih zdravilnih zeli za čaj.

Kot je že v navadi, smo na koncu »izmučeni« nabiralci bilk pod krošnjami dreves in med ptičjimi napevi zaužili okusno malico. Še eno sončno nedeljo smo pospravili med spomine, med tiste, ki jih vedno znova privlečemo na površje. Ko ti postane današnji svet morda tesen in neprijazen, se preseliš tja, med dišeče trave, med čudovite barve, ki jih zmore naslikati samo narava. Kako lep je ta naš svet!

Foto Dušan Klenovšek

2. oktobra 2013 smo se na brežiškem pokopališču poslovili od zvestega prijatelja, cenjenega enologa, spoštovanega člana več društev, uglednega krajana in občana **VLADA KOVAČIČA**. Njegovo ime je vpisano med ustanovnimi člani PD Brežice v letu 1950. V prvem upravnem odboru je zastopal tedanjo mladinsko organizacijo, zadnji desetletji pa je bila njegova beseda odločilna pri ocenjevanju vinskega pridelka naših planincev ob vsakoletnih martinovanjih.

V novembru 2013 pa je odšel še **BOJAN HORVATIČ**, desetletja zvesti član PD Brežice. Ni je gore pri nas, na katero se ni povzpel. Dokler je mogel, se je še v pozni starosti podajal na visoke vrhove, najraje v ožji družbi prijateljev. Spominjali se ga bomo tudi po njegovem prepoznavnem kolesu – »To kolo me drži pokonci!« je dejal v pogovoru za 21. številko Planinskih utrinkov – in po njegovi drugi ljubezni, slikanju.

Razkošje pogledov Foto Tine Vimpolšek

POZNATE VIŠINSKO BOLEZEN?

Na 4000 metrih nadmorske višine se vsaj nekateri simptomi in znaki višinske bolezni pojavijo pri večini neaklimatiziranih ljudi. Dobra telesna pripravljenost ne zmanjšuje ogroženosti, lahko jo celo poveča, ker omogoča hitrejšo vzpenjanje. Dokazano je, da napor in premajhen vnos tekočine pospešita nastanek te bolezni, vplivajo pa tudi drugi, še ne povsem raziskani dejavniki.

Znaki akutne višinske bolezni:

- glavobol
- splošna slabost ali utrujenost
- prebavne motnje (slabost, bruhanje, izguba apetita)
- omotica ali vrtoglavica
- težave s spanjem

Znaki višinskega edema pljuč:

- občutek težkega dihanja v mirovanju
- kašelj
- slabost mišic ali zmanjšana telesna zmogljivost
- tiščanje v prsih
- centralna cianoza
- hropenje v vsaj enem pljučnem režnju
- hitro dihanje
- hiter srčni utrip

Višinski edem možganov:

Je sorazmerno redka, a smrtno nevarna oblika višinske bolezni. Že znanim znakom se pridružijo še motnje ravnotežja, spremembe obnašanja, zmedenost, dezorientacija, prividi, oženje zavesti, koma. Smrtnost pri pojavu kome je nad 60 %.

Za obiskovalce visokogorja, ki nimajo medicinske izobrazbe, veljajo štiri **zlata pravila**, s katerimi lahko pravočasno preprečijo in prepoznajo višinsko bolezen:

1. Če zbolíš na veliki višini, so težave posledica višine, dokler se ne dokaže, da gre za kak drug vzrok!
2. Če imaš težave zaradi višine, prekini vzpenjanje!
3. Če se počutiš bolnega, če se ti stanje slabša ali če ne moreš hoditi v ravni črti s postavljanjem enega stopala tik pred drugega, moraš takoj sestopiti!
4. Obolelega naj vedno spremljajo ljudje, ki mu bodo pri sestopu lahko pomagali ali organizirali pomoč!

Z upoštevanjem teh preprostih pravil bi bilo v visokih gorah rešenih mnogo življenj, tudi vrhunskih alpinistov in celo zdravnikov, ki so umrli zaradi višinske bolezni.

Vir: splet; prilagodila M.J.

PROGRAM IZLETOV ZA LETO 2014

JANUAR

So 4. 1.	Novoletni pohod na Kum, 1220 m	F. Kržan, Vimpolšek	lahka snežna tura
Ne 5. 1.	Bohor, 982 m - srečanje posavskih planincev	Novak, Slovenec	lahka snežna tura
So 11. 1.	8. POHOD PO POTI SLOVENSKEGA TOLARJA, 701 M	UO PD, Jesenko, Godler	lahka snežna tura
18. in 19. 1.	Krma – Kredarica, 2515 m	F. Kržan, Hribar	lahka snežna tura

FEBRUAR

So 1. 2.	Veliki Trn, 417 m - Bučka, 290 m, Pot kurirjev in vezistov	Novak, Gregl	lahka snežna tura
Pe 14. 2	OBČNI ZBOR PD BREŽICE	UO PD	
15. in 16. 2.	Komna, 1520 m - Lanževica, 2003 m	Bukovinski, Vimpolšek	lahka snežna tura
So 22. 2.	Tolsti vrh, 1715 m – Kriška gora, 1471 m	Vimpolšek, Petelinc	lahka snežna tura

MAREC

So 1. 3.	Dovška baba, 1891 m	Bukovinski	lahka snežna tura
So 8. 3.	Trstelj, 643 m	Petelinc	lahka pot
Ne 16. 3.	SPP: Pot po robu – Od Cola do Predmeje	Hribar	lahka pot
Pe 28. 3.	Čistilna akcija po planinskih poteh	OVPN, O. Kržan	
Ne 30. 3.	30. POHOD PO BREŽIŠKI PLANINSKI POTI	UO PD, Slovenec, Patty	lahka pot

APRIL

Ne 6. 4.	3. del Slovenjgoriške poti Trnovska vas – Vitomarci – Juršiči – s PD PT Ljubljana	Jesenko, Ruža Tekavec	lahka pot
So 12. 4.	22. Rusov pohod na Sljeme, 1033 m	Patty, Slovenec	lahka pot
Ne 27. 4.	Srečanje s PD PT Ljubljana – v Gorjancih	Jesenko, S. Tomšič	lahka pot

MAJ

Ne 4. 5.	»Suho polje - orhedeje« z D. Klenovškom	OVPN, O. Kržan	lahka pot
10. in 11. 5.	Društveno izpopolnjevanje vodnikov v Bavšici	VO, Bukovinski, Gričar	zahtevna pot
So 17. 5.	Psinjski vrh /Avstrija/ z Jankom Megličem	Jesenko, J. Meglič	lahka pot
So 24. 5.	Golica, 1835 m	Bukovinski, Gregl	lahka pot

JUNIJ

Ne 1. 6.	Žavcarjev vrh, 915 m – družinski izlet	S. Matijevc, Hribar	lahka pot
So 7. 6.	Košutica, 1968 m	Vimpolšek, A. Matijevc	lahka pot
So 14. 6.	DAN SLOVENSkih PLANINCEV v Bohinju	UO, Jesenko	lahka pot
So 21. 6.	Trate – Stol, 2236 m	Bukovinski, Petelinc	zelo zahtevna pot

JULIJ

5. in 6. 7.	Dan Zasavskih planincev na Prehodavcih	Jesenko	lahka pot
5. do 12. 7	DRUŽINSKI TABOR	Hribar, A. in S. Matijevc, Petelinc	
Ne 13. 7.	Dobrča, 1634 m – Begunjščica, 2060 m	Novak, Petelinc	zahtevna pot
20. in 21. 7.	Tosc, 2275 m in Mišelj vrh, 2530 m	Jesenko, F. Kržan	zelo zahtevna pot
Ne 27. 7.	Stenar, 2501 m	Hribar, A. Matijevc	zahtevna pot

AVGUST

3. in 4. 8.	Triglav, 2864	F. Kržan, Novak	zelo zahtevna pot
17. in 18. 8.	Mrzla gora, 2203 m, Koroška Rinka, 2433 m	Bukovinski, Vimpolšek	zelo zahtevna pot
18. do 27. 8.	UKRAJINA s PD ZZV Celje - potovalni pl. tabor	F. Kunej, T. Jesenko	
23. in 24. 8.	Pl. Blato–Tičarica, 2091 m,–Koča pri Tr. jezerih	Hribar, S. Matijevc	lahka pot

SEPTEMBER

Ne 14. 9.	Planina Zajamniki, 1280m –Uskovnica, 1154 m	Jesenko, B. Vukovič	lahka pot
So 13. 9.	Križevnik, 1909 m	Petelinc, S. Matijevc	zahtevna pot
So 20. 9.	Izlet v neznanu	Jesenko	lahka pot
Ne 28. 9.	Dežela kozolcev - Šentrupert	OVPN, O. Kržan	lahka pot

OKTOBER

Ne 5. 10.	Ratitovec, 1667 m, Altemaver, 1678 m	in S. Matijevc	lahka pot
So 11. 10.	Po poti filma Na svoji zemlji–Grahovo ob Bači	Jesenko	lahka pot
So 18. 10.	Ogradi, 2087 m	Bukovinski, Hribar	zahtevna pot
So 25. 10.	38. POHOD PO POTEH BREŽIŠKE ČETE - IZ SROMELJ	UOPD, Slovenec, Patty	lahka pot

NOVEMBER

Ne 09. 11.	32. MARTINOV POHOD IN MARTINOVANJE–BIZELJSKO	UO PD, Vimpolšek	lahka pot
So 15. 11.	Po kraškem robu – od Črnotič do Hrastovelj	Jesenko, Novak	lahka pot
So 29. 11.	Porezen, 1630 m	Novak, Gregl	lahka pot

DECEMBER

Ne 7. 12.	Po sevniški planinski poti	Petelinc, V. Šeško	lahka pot
So 20. 12.	21. NOČNI POHOD NA CIRNIK, 621 M	Vimpolšek, Patty	lahka snežna tura
Če 26. 12.	17. tradicionalni pohod na Polom, s PD Polom Kostanjevica na Krki	Slovenec	lahka snežna tura

PROGRAM IZLETOV »TORKARJEV« V LETU 2014

JANUAR

7. 1.	Pišece – Veliki Špiček	lahka pot
14. 1.	Globočice - Čedem	lahka pot
21. 1.	Čatež – Sveti Vid	lahka pot
28. 1.	Artiče - Sromlje	lahka pot

FEBRUAR

4. 2.	Krška vas - Stankovo	lahka pot
11. 2.	Stara vas /Istenič/ - Gregovce	lahka pot
18. 2.	Dečno selo – Mali vrh	lahka pot
25. 2.	Gadova peč - Planina	lahka pot

MAREC

4. 3.	Osredek, pust	lahka pot
11. 3.	Jablanca – Javornik - Bohor	lahka pot
18. 3.	Cerina – Veliki Cirknik	lahka pot
25. 3..	Osredek, rojstni dnevi	lahka pot

APRIL

1. 4.	Samobor – Veliki dol	lahka pot
8. 4.	Krško - Grmada	lahka pot
15. 4.	Globočice – Veliki Cirknik	lahka pot
22. 4.	Veliki Kamen - Oslica	lahka pot
29. 4.	Zidani most – Veliko Kozje, vlak	lahka pot

MAJ

6. 5.	Laze – Lovski dom	lahka pot
13. 5.	Bohorski slapovi	lahka pot
20. 5.	Maribor - Pohorje, avtobus	lahka pot
27. 5.	Šutna - Planina	lahka pot

JUNIJ

3. 6.	Velika Dolina – po Graničarski poti	lahka pot
12. 6.	Od česnje do česnje s seniorji PD PT bus	lahka pot
17. 6.	Osredek, rojstni dnevi	lahka pot
24. 6.	Kostanjevica - Lurd	lahka pot

AVGUST

27./ 28.8.	Jezersko – Češka koča	zahtevna pot
------------	-----------------------	--------------

SEPTEMBER

2. 9.	Pišece – Veliki Špiček	lahka pot
9. 9.	Kostanjevica - Polom	lahka pot
16. 9.	Čatež – Mrzlava vas	lahka pot
23. 9.	Pokljuka – Debela peč, avtobus	lahka pot
30. 9.	Osredek, rojstni dnevi	

OKTOBER

7. 10.	Prilipe - Bukovina	lahka pot
14. 10.	Cerina – Vel. Cirknik, kostanjev piknik	lahka pot
21. 10.	Pila – Sljeme, avtobus	lahka pot
28. 10.	Sromlje - Orlica	lahka pot

NOVEMBER

4. 11.	Kostanjevica – Mirčev križ	lahka pot
11. 11.	Globoko – Veseli vrh	lahka pot
18. 11.	Laze – Koritno	lahka pot
25. 11.	Artiče – Oklukova gora	lahka pot

DECEMBER

2. 12.	Krška vas – Piroški vrh	lahka pot
9. 12.	Šutna - Planina	lahka pot
16.12.	Osredek, rojstni dnevi	lahka pot
23.12.	Kapele - Jovsi	lahka pot
30. 12.	Zaključni pohod	lahka pot

Opomba: vodja skupine lahko program okvirno spremeni oziroma prilagodi vremenskim pogojem.

TABORJENJA

- družinski tabor od **5. do 12. julija 2014**
- otroški tabor na od **26. do 29. junija 2014**

VODNIŠKI ODSEK

Vodniki bodo vodili vse izlete po programu. V Bavšici se bodo usposabljali za gibanje po feratah ter opravili potrebna usposabljanja v kopnih in snežnih razmerah. En kandidat se bo udeležil tečaja za vodnika PZS kategorije A, Sara Gregl pa bo končala obdobje vodniške pripravnice.

Posamezni vodniki bodo sodelovali tudi pri izvedbi obeh planinskih šol, z Vodniško komisijo pri Planinski zvezi Slovenije in z Odborom vodnikov pri MDO zasavskih planinskih društev. Sestanki odseka bodo sklicani po potrebi.

ODSEK MARKACISTOV

Skrb in delo markacistov bosta usmerjena v vzdrževanje vseh planinskih poti na našem območju. Največji poudarek bodo dali markiranju in čiščenju Poti kozjanskih borcev. Preverili in obnovili bodo še Zasavsko planinsko pot, Evropsko pešpot E7 in Pot slovenskega tolarja. Opravili bodo **obnovitvena dela na bivaku na Cirniku**. Na stavbi nekdanje OŠ v Pečicah bodo namestili označevalno tablo za planinsko zavetišče, ki je v tem objektu.

Hrvaška je vstopila v EU, zato bo potrebno do odprave schengenske meje na slovensko hrvaški meji markirati pot od Velikega Cirnika do Laškega križa in od vstopa planinske poti na ozemlje Hrvaške pri Subanovem mlinu do Globočic. Planinsko pot na Stojdrago, ki poteka po ozemlju sosednje države, bo markiralo hrvaško društvo. Sodelovali bodo s Komisijo za planinske poti pri PZS, z odborom za planinske poti pri MDO zasavskih planinskih društev. Udeležili se bodo skupne akcije markacistov PZS - Tončkovega dne.

ODSEK ZA VAROVANJE GORSKE NARAVE

- **28. marec** - čistilna akcija na naših planinskih poteh skupaj z odsekom markacistov;
- **4. maja** - naravovarstveni izlet na Krško polje - »Suho polje – rastišče orhidej« v sodelovanju z Dušanom Klenovškom iz Kozjanskega parka;
- **konec maja ali v začetku junija** - naravovarstveni izlet s Stanko Ogorevc, ogled cvetja na Trobojniku;
- **28. septembra** – naravovarstveni izlet v Deželo kozolcev – Šentrupert na Dolenjskem;
- predstavitev dela odseka za VGN na spletni strani Planinskega društva Brežice;
- udeležba na naravovarstvenih izletih v organizaciji MDO zasavskih planinskih društev;
- vsebinska obogatitev načrtovanih izletov PD Brežice za leto 2013 s tematiko VGN;
- sodelovanje s Komisijo za varstvo gorske narave pri Planinski zvezi Slovenije in Odborom za varstvo gorske narave pri MDO.

IZOBRAŽEVANJE STROKOVNIH KADROV

Pridobitev usposobljenosti

- **tečaj za vodnike PZS kategorije A** – 1 kandidat: *Andrej Martinčič*, od 21. 6. do 2. 7. 2014 v PUS Bavšica

Pridobitev licence

- **izpopolnjevanje vodnikov PZS v snežnih razmerah**, 15. in 16. 02. 2014, Dom Vinka Paderšiča na Gorjancih – 2 kandidata: *Mija Novak in Tone Jesenko*;
- **izpopolnjevanje vodnikov PZS v kopnih razmerah**, 17. in 18. 5. 2014, Dom pod Reško planino – 8 kandidatov: *Darko Bukovinski, Sara Gregl, Tone Hribar, Nuša Vanič, Martin Slovenec, Martin Vimpolšek, Natalija Vahčič*;

- **društveno izpopolnjevanje vodnikov PZS za gibanje po feratah**, 10. in 11. 05. 2014, v PUS Bavšica v organizaciji PD Brežice. Izpopolnjevanje bo vodil inštruktor PZS Franc Gričar;
- **licenčno izpopolnjevanje markacistov**, 4 kandidati: *Marjan Rovar, Martin Slovenec, Mehemed Tokić, Milan Tomič*.

IZOBRAŽEVANJE ČLANSTVA

- **planinska šola za odrasle** v novembru in decembru 2013 in januarju 2014
- **planinska šola za učence oddelkov 5. razreda OŠ Brežice** v aprilu 2014
- **planinski večeri** – 6 predavanj s tematiko planinstva za odrasle člane

INFORMACIJSKA DEJAVNOST

O dogodkih bomo obveščali članstvo z obvestili v obeh planinskih omaricah in v kavarni »Vrtnica«, po elektronski pošti in na spletni strani www.pdbrezice.si. Redno bomo obnovljali spletno stran. Prizadevali si bomo, da

bodo pomembnejši dogodki objavljeni tudi v lokalnem časopisu. Izdali bomo 28. številko Planinskih utrinkov in zgibanko o Brežiški planinski poti.

MEDDRUŠTVENO SODELOVANJE IN SODELOVANJE S PZS

Sodelovali bomo s Planinsko zvezo Slovenije in z Meddruštvenim odborom za Zasavje, s pobratenimi in prijateljskimi planinskimi društvi, s Športno zvezo Brežice, Občino Brežice, Kozjanskim parkom in drugimi, ki bodo želeli naše sodelovanje.

Udeležili se bomo dogodkov, ki jih bo organizirala PZS:

- **12. aprila** v Novem mestu – volilna skupščina PZS
- **14. junija** v Bohinju – tradicionalni dan slovenskih planincev

Sodelovali bomo na dogodkih, ki bodo organizirani v okviru MDO:

- udeležili se bomo občnih zborov planinskih društev v MDO Zasavje ter sosednjih in prijateljskih planinskih društev
- **4. januar** – tradicionalni pohod na Kum
- **5. januar** – srečanje posavskih planincev na Bohorju
- **23. maj** – srečanje starejših planincev na Jančah (PD Litija)
- srečanje mladih planincev
- **5. in 6. julij** - dan zasavskih planincev na Prehodavcih

NAVODILA ZA UDELEŽBO NA IZLETIH

Pred prijavo ocenite, ali je izlet primeren za vaše fizične sposobnosti, predvsem pa za vaše splošno in trenutno zdravstveno stanje.

Na turo pojdite v planinski opremi. Ne glede na letni čas naj bodo v nahrbtniku vedno vetrovka, kapa, roka-vice, rezervna oblačila, baterija, piščalka, zaščitna folija.

Držite se reda in skupine, na turi velja načelo solidarnosti – celotna skupina se ravna po najpočasnejšem udeležencu.

Pri sebi imejte vedno veljavno planinsko izkaznico z znamkico plačane letne članarine.

Varujte naravo, uporabljajte le označene poti in odnašajte vso embalažo sami nazaj v dolino.

Zaradi organizacije izleta se vselej prijavite pravočasno **pri LAURI RUEH v »Vrtnici« ali na GSM 040 202 064.**

Prijava na izlet pomeni tudi obveznost plačila potnih stroškov za ta izlet.

OPOZORILO

S prijavo na izlet udeleženec potrdi, da je seznanjen z zahtevnostjo izleta ter izpolnjuje zdravstvene, fizične in tehnične pogoje za varno sodelovanje na izletu.

Udeleženec je dolžan upoštevati navodila in odločitve vodnika!

VODNIKI PZS PD BREŽICE

1. Darko Bukovinski	tel. 041 749 639
2. Sara Gregl	tel. 031 422 646
3. Tone Hribar	tel. 041 679 754
4. Tone Jesenko	tel. 051 323 335
5. Franc Kržan	tel. 041 638 911
6. Andreja Matijevc	tel. 041 614 565
7. Simon Matijevc	tel. 041 901 313
8. Mija Novak	tel. 040 655 903
9. Jože Patty	tel. 041 651 153
10. Franc Petelinc	tel. 030 383 577
11. Nuša Vanič	tel. 031 596 162
12. Martin Slovenec	tel. 041 440 156
13. Tine Vimpolšek	tel. 031 332 577

ŠENTVIŠKA STATISTIKA

Branko Kopinč je tudi v letu 2013 skrbno spremljal število obiskovalcev »hišne gore« Brežičanov. Primerjava podatkov z letom 2012 pove, da se je nanj povzpelo kar za dobrih štiri tisoč – če smo natančni: 4388 – ljudi manj. Eden od razlogov bi lahko bilo vreme, vendar samo ugi bamo. Največji obisk je bil maja in avgusta, sledijo oktober, april in december. Številka 2000 je bila presežena samo dvakrat, leto prej pa kar petkrat.

Branko je preštel tudi število pohodov najbolj zvestih obiskovalcev Šentvida. Njegovi podatki povedo, da so bili tudi po večkrat na dan na vrhu:

Tone Kene – 533 obiskov

Anica Blažič – 544 obiskov

Milan Cvetkovič – 501 obisk

Mesec	Leto 2012	Leto 2013
januar	2884	1447
februar	1477	1029
marec	2753	1021
april	2314	1924
maj	2473	2205
junij	1896	1697
julij	1966	1943
avgust	2354	2157
september	1922	1664
oktober	1572	1957
november	1419	1284
december	1355	1669
skupaj	24.385	19.997

Pohod na Kum je vsako leto na prvo soboto v januarju.

Tradicionalno srečanje posavskih planincev na Bohorju ostaja vsako prvo nedeljo v januarju.

Tradicionalni pohod po Poti slovenskega tolarja je vsako leto na drugo soboto v januarju.

Občni zbor PD Brežice bo v petek, 14. februarja 2014.

9. pohod po Poti slovenskega tolarja bo 10.1.2015.

KOLIKO NAS JE?

V letu 2013 imamo 21 članov manj kot leto prej, tj. za dobre 4%. Upadlo je število članov A, A+ in P+O, znatno pa se je povečalo število članov B.

2012			2013		
A in A+	član z višjo oz. najvišjo zav. premijo	80	A in A+	član z višjo oz. najvišjo zav. premijo	48
B	član z večino ugodnosti	248	B	član z večino ugodnosti	283
S+Š	srednješolci in študenti	13	S+Š	srednješolci in študenti	16
P+O	predšolski in osnovnošolski otroci	142	P+O	predšolski in osnovnošolski otroci	115
SKUPAJ		483	SKUPAJ		462

ZAVAROVANJE ČLANOV PD

Člansko zavarovane je sklenjeno pri zavarovalnici Wiener Stadtische, podružnica v Ljubljani. Osnovno zavarovalno jamstvo velja za opravljanje naslednjih planinskih dejavnosti:

- **pohodništvo** do 6000 m n. v.
 - **treking**
 - **gorništv** do 6000 m n. v.
 - **alpinizem in športno plezanje** (tudi ledno) do 5000 m.n.v. v naravi ali na zato ustrezno urejenih plezališčih in umetnih stenah
 - **turno kolesarstvo**
 - **turno smučanje**
 - **krpljanje**
 - **prostovoljno vodništvo**
 - **prireditve in akcije v organizaciji PZS ter planinskih društev**
- kritje obsega le čas izvajanja prireditve ali akcije*

Na Oslici Foto Dušan Klenovšek

Predvidene premije pri škodnih dogodkih so:

zavarovalno kritje	člani A+	člani A	člani B, B1, S, Š	člani P in O
Nezgodna smrt (EV)	25.000	15.000	5.500	5.500
Invalidnost (EV)	75.000	50.000	8.500	8.500
↑ območje kritja ↑	svet	svet	svet	svet
Stroški reševanja (EV)	15.000	10.000	3.000	3.000
območje kritja	cel svet razen SLO	EV in TR razen SLO	EV in TR razen SLO	EV in TR razen SLO
	reševanje v Sloveniji je (še) brezplačno.			
Zavarovanje zasebne odgovornosti članov (EV)	150.000	120.000	50.000	50.000
↑ območje kritja ↑	svet	svet	EV in TR	EV in TR

V letu 2013 so se začele uvajati nove članske izkaznice z digitalnim zapisom podatkov za A in A+ člane. V letu 2014 prejmejo nove izkaznice tudi B in S+Š člani. Nove izkaznice boste prejeli po pošti na svoj naslov, predvidoma v roku 7 dni po vnosu podatkov v informacijski sistem Naveza. Stroške izdaje izkaznice krije PZS!

ČLANARINA IN KATEGORIJE V ČLANSTVU PD

S članstvom v planinskem društvu ste nezgodno zavarovani, imate popuste v kočah in ugodnosti pri nakupih planinske in športne opreme pri partnerjih PZS. Višina članarine v letu 2014 ostaja enaka, kot je bila v zadnjih dveh letih.

VRSTE ČLANSTVA	Članarina	
A+	član z največjim obsegom ugodnosti	65,00 €
A+/d	družinski popust	60,60 €
A	član z večjim obsegom ugodnosti	55,00 €
A/d	družinski popust	50,60 €
B	polnoletna oseba z osnovnim obsegom ugodnosti	22,00 €
B/d	družinski popust	17,60 €
B1	oseba starejša od 65 let, z osnovnim obsegom ugodnosti	16,50 €
S+Š	srednješolec ali ali oseba s statusom študent vključno do 26. leta starosti, z osnovnim obsegom ugodnosti	14,00 €
S+Š/d	družinski popust	11,20 €
P+O	predšolski in osnovnošolski otrok	6,00 €
P+O/d	družinski popust	4,80 €

Pri plačilu družinske članarine (mati, oče, otroci) se prizna popust v vrednosti 20 % za vsakega člana razen za člane kategorij A in A+, ki imajo popust enak višini popusta B člana (4,4 Eur). Člani B1 niso upravičeni do družinskega popusta.

Člani, ki do 31. 1. 2014 poravnajo članarino za leto 2014, imajo neprekinjeno zavarovalno jamstvo, člani A in A+ pa zagotovljeno neprekinjeno prejemanje revije

Planinski vestnik. Članstvo in vse ugodnosti trajajo od dneva včlanitve do 31. 1. 2015.

Plačilo članarine lahko uredite pri Lauri Rueh - 040 202 064, Jožici Srpčič - 031 893 644, Jožici Dražil - 051 810 038, Veri Polak - 041 971 280 in Tonetu Jesenku - 051 323 335.

POPUSTI ZA ČLANE DRUŠTEV PRI PARTNERJIH PZS

Izdelovalec/trgovina	Popusti za individualne člane	Popusti za člane pri nakupu prek društva	Popusti za strokovne kadre PZS, registrirane alpiniste	Komentar
Alpina Žiri	10 %	20 % za posamične nakupe in 25 % pri nakupu več kot 20 parov obutve	30 %	Velja v vseh Alpininih prodajalnah v Sloveniji.
Annapurna Way	10 % za gotovino in 5 % za kreditne kartice		15 %	
Gornik Mojca Mohorič, s. p.	10 %	15 % oz. dogovor pri večjih naročilih	15 % individualno 20 % pri skupini	
Iglu Šport	10 % za gotovino in 5 % za negotovino		10 % in dodatnih 10 % popusta kot dobropis ob koncu leta	
Promontana Kranj	10 %	10 % pri nakupu nad 830,00 €	20 %	Popusti ne veljajo za izdelke v akciji in za ProMo cene.
Tomas Šport 2	15 %	20 % pri nakupu nad 630,00 €	25 %	Pri nakupu treking in planinske obutve. Popusti ne veljajo za izdelke z znižano ceno in v akcijski ponudbi.
Univet, d. o. o.	10 %	20 % pri nakupu nad 1000,00 €	15 %	
Intersport	10 % za opremo, oblačila ali obutev za pohodništvo ter gorska kolesa	15 % za posamične nakupe opreme, oblačil ali obutve za pohodništvo ter gorska kolesa	20 % za opremo, oblačila ali obutev za pohodništvo ter gorska kolesa	Popust velja za izdelke po rednih cenah. Popusti se ne seštevajo in ne veljajo za izdelke INTERSPORT priporoča.
	15 % za opremo, oblačila ali obutev MCKINLEY	popust po dogovoru za skupinske nakupe v vrednosti nad 2.000,00 €	popust po dogovoru za skupinske nakupe v vrednosti nad 2.000,00 €	
Simpro, d. o. o.		25 % za enkratni nakup v vrednosti najmanj 1000 €	30 % za nakup prek PZS v tekočem letu	Blagovna znamka Jack Wolfskin (oblačila, obutev, oprema).
Singla.si	10 %		20 %	
KC Bauer, d. o. o.	popust za kolesa znamk KTM, Focus, Merida, Wheeler, Fuji, Authot, Kettler, Aurora, Cinzia, Haro in Jamis			
Geoset, d. o. o.	10 % popusta pri nakupu GPS Garmin, prodaja: poslovna cona A22, Šenčur in Založba PZS, Dvorakova 9, Ljubljana			
ON line, d. o. o.	15 % popusta pri nakupu izdelkov znamke On-Line			
Žolna šport	10 % popusta pri nakupu izdelkov znamke ŽOLNA ŠPORT			
Thermana, d. d. Terme Laško	20 % popusta za bazen in savno 10 % popusta za wellness storitve			
Terme KRKA	Terme Dolenjske Toplice: 10 % na redne cene namestitev in 15 % na redne cene wellness storitev Terme Šmarješke Toplice: 10 % na redne cene namestitev in 15 % na redne cene wellness storitev Talasno Strunjan: 10 % na redne cene namestitev in na redne cene wellness storitev Hoteli Otočec: 15 % na redne cene namestitev Hotel Krna Novo mesto: 15 % na redne cene namestitev			
Zavarovalnica Generali	5 % popust na: - Avtomobilsko zavarovanje za osebna vozila za normalno uporabo in uporabo, za invalide (izključena je uporaba za taksi in rent a car, - Zavarovanje avtomobilske odgovornosti (AO), - Zavarovanje voznika motornega vozila zaradi telesnih poškodb (AO-plus), - Zavarovanje avtomobilskega kaska (polni in delni), - Zavarovalnih pogodb za PaketDom zavarovanja, - PaketDom nepremičnine, - PaketDom premičnine.			
Zavarovalnica Wiener Städtische	10 % popusta na zavarovanje stanovanjskih hiš in etažne lastnine in stanovanjske opreme. 5 % popust na letno premijo za nezgodno zavarovanje (TOP 400).			

HIDROELEKTRARNE NA SPODNJI SAVI

O B Č I N A
BREŽICE

triglav

Planinski utrinki

Glasilo Planinskega društva Brežice

Naslov uredništva

Cesta prvih borcev 11, 8250 Brežice

Uredniški odbor

Milena Jesenko, urednica

Tone Jesenko, odgovorni urednik

Darko Bukovinski

Jože Lovenjak

Jezikovni pregled

Milena Jesenko

Računalniški prelom

MRGB d.o.o. Brežice

Tisk in vezava

ARTisk, Aleksander Rožman, s.p. Dobova

Naklada 350 izvodov

Slika na naslovnici

Mangart v Mangartskem jezeru

Foto Matej Petrič

Slike na zadnji strani ovitka

Planinski obrazi, več fotografov

Naš e-naslov:

pd.brezice@siol.net in pdbrezice@pzs.si

Spletna stran:

www.pdbrezice.si

KOVIS

VZAJEMNA

Jaz zate, ti zame.

VZAJEMNA, zdravstvena zavarovalnica, d.v.z. Poslovna enota
Novo mesto

**KRAJEVNA SKUPNOST
ŠENTLENART**

**KRAJEVNA SKUPNOST
BREŽICE**

SL - inženiring

SKB

SOCIETE GENERALE GROUP

ENERGIJA

*Komunalno stanovanjsko
podjetje Brežice d.d.
C.P.B. 9, 8250 Brežice*

**RENAULT
KRAŠNA**

www.ackrasna.si

Terme Paradiso, Marjan Cvetkovič s.p. | Selska cesta 15b | 8257 Dobova
tel.: (07) 45 22 988 | fax: (07) 45 22 987 | e-mail: paradiso@siol.net
www.paradiso.si

BOŽENA BAKŠAJ – BOBA
ZAGREB

alpinizem - gornišтво - pohodništvo

GORNIK®
www.gornik.si

KRANJ
ŠKOFJA LOKA
MEDVODE
LJUBLJANA

RETEČE

GORNIK ŠKOFJA LOKA
RETEČE PRI ŠKOFJI LOKI
T: 04 51 332 51
E: pohodnistvo@gornik.si

GORNIK SI UK
ГМООООН-УК

Zlatarna Hercigonja

Černelčeva ulica 3, 8250 Brežice, Tel./fax:07/49 61 444, Tel.:07/49 61 401

Milena Hercigonja s.p.

GSM: 041 331 384

E-mail: marko.hercigonja@gmail.com

ODKUP ZLATA IN SREBRA

PRODAJA NALOŽBENEGA ZLATA IN SREBRA

INTEGRAL

BREBUS
AVTOBUSNI PROMET
DELAVNICE • TURIZEM
BREŽICE

www.integral-brebus.si

